

Vědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 64 • PROSINEC 2024

Naši stárci 2024/2025

Lucie Scherzl a Pavel Stojaspal

*Slovácký krúžek v Praze, rodáci z Valašska,
Hanáci - spolek rodáků a přátel Hané v Praze
pořádají již*

66. tradiční moravský ples

Společná zábava
probíhá ve všech
prostorách
Paláce Žofín
v Praze 1.

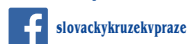
Začátek
v 19.30 hod.

13.4.2024

Vstupné:
720 – 1050 Kč

Předprodej vstupenek:
ticketmaster®
www.ticketmaster.cz
nebo jejich prodejní místa

Informace:
www.kruzekskp.cz

Letos se účastní folklorní soubory a krojování účastníci:

Soubor písní a tanců **Žerotín** ze Strážnice ☞ Folklorní soubor **Vonica 80** Zlín
☞ Hanácký soubor písní a tanců **Klas** z Kralic na Hané ☞ **Slovácké krúžky** z Brna
a Bratislavy ☞ **Slovácký krúžek v Praze** spolu se svým mužským i ženským
sborem ☞ **Hanáci** – spolek rodáků a přátel Hané v Praze ☞ Valašský folklorní
spolek **KRUŠPÁNEK** z Prahy ☞ a další **národopisné skupiny z Moravy.**

Muziky:

Dechová hudba **Zlafulka z Podluží** ☞ Hanácká muzika **Klas** ☞ Cimbálová muzika
Jožky Štastného ☞ Cimbálová muzika **Slováckého krúžku v Praze** ☞ Cimbálová
muzika **ŽANDÁR** ☞ Cimbálová muzika **Slováckého krúžku v Brně** ☞ Valašská cim-
bálová muzika **Trnka** ☞ Cimbálová muzika **Grošák** ☞ Cimbálová muzika **Vonica.**

NADACE MORAVSKÉ SLOVÁČKO

Vážení a milí krůžkaři,

vítám vás u dalšího čísla Vědomosti, která vychází po roce od minulého čísla.

V minulém úvodním slově jsem rád vzpomněl, že se povedlo po přerušení uspořádat Moravský ples v roce 2023, a mohu nyní prohlásit, že i ples v roce 2024 proběhl úspěšně. Zvolený termín v dubnu se skutečně ukázal jako velmi vhodný. Bohužel však situace v roce 2025 zatím vypadá nejistěji, neboť došlo ke změně nájemce Žofína a čekáme, jaká bude nová situace.

Všechny plánované akce v roce 2024 se povedlo uspořádat a ty, které v době psaní textu ještě zbývají (Buchtohraní, hody a Vánoční beseda), jsou v dobrých rukou a měly by dopadnout dobře.

Minule jsem též zmiňoval organizaci setkání Krůžků Praha-Brno-Bratislava, které se mělo konat v termínu Kateřinských hodů v listopadu 2023. Akce se povedla na výbornou a našimi hosty bylo velmi kvitováno, že se mohli zúčastnit našich hodů a užít si krásného večera s pěkným programem. Za ten patří dík našim tehdejším stárkům Janu Šimkovi a Magdě Vachunové. Vlastní organizaci setkání měl na starosti Tomáš Sláma a jemu za to také patří velký dík.

Výbor v současnosti projednává, jak zlepšit fungování Krůžku, ať už z hlediska finančního, tak z hlediska organizačního (informace pro členy, náplň besed apod.). Některé z věcí viditelné nebudou (ale jsou nutné), doufáme však, že ty viditelné se projeví co nejdříve a budou kladně přijaty.

Děkuji všem členům a příznivcům, kteří se účastnili různých folklorních akcí, a doufám, že i nadále bude účast krůžkařů (nejen) na našich akcích hojná, abychom ukázali, že se rádi vidíme, umíme se dobře bavit a že se nám setkávání na akcích líbilo. Protože toto patří mezi radosti v životě, které stojí za to prožívat a užívat.

Na závěr přeji všem vše nejlepší do nového roku 2025.

PETR SMETANA

Redakční poznámka,

kteřou píšu velice nerad.

Tímto číslem Vědomosti končí činnost v redakční radě Anička Jagošová. V redakci, vedle svého značného vytížení (zaměstnání, doktorandské studium, hraní v cimbálových muzikách, zahraniční studijní cesty, autorství několika knih, organizátorka „Setkání muzik“, Sokolka...) aktivně působila od roku 2019. Psala oblíbené vtipné příspěvky do jednotlivých čísel a zejména pak se věnovala korekturám autorských textů. S Aničkou se mi pracovalo velice dobře pro její pracovitost, spolehlivost, ochotu, vstřícnost a další pozitivní osobní vlastnosti.

Redakci bude silně chybět. Aničko, děkuji Ti za veškerou odvedenou práci a podporu, ať se Ti ve všem daří.

BRUNO VOGNIČ

Akce SIK v Praze

nebo s jeho účastí 8. 11. 2023 – 9. 10. 2024

8. 11. 2023	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
25.11. 2023	Kateřinské hody (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, CM Žandár, chasa, sbory
25.11. 2023	Setkání Slovákých krúžků Praha-Brno-Bratislava (Praha)	
13.12. 2023	Vánoční beseda – vánoční hra (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, chasa, sbory
5. 1. 2024	Poslední rozloučení s Dušanem Macháčkem (Strašnické krematorium)	CM M. Sochora, mužský sbor
27. 1. 2024	Karlínský masopust (Karlín)	CM M. Sochora, chasa
27. 1. 2024	Ples SIK Brno (Brno)	několik členů SIK
3. 2. 2024	Fašiangový večierok SIK Bratislava a Skaličanů (Bratislava)	5 členů SIK
14. 2. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
29. 2. 2024	Poslední rozloučení s Helenou Šálovou (Kyjov)	B. Vognič, J. Jordánová
13. 3. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
10. 4. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
13. 4. 2024	66. Moravský ples (Žofín)	CM M. Sochora, CM Žandár ŽS, MS, chasa
8. 5. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
11. 5. 2024	Setkání Slovákých krúžků Praha-Brno-Bratislava (Tvarožná Lhota)	zájezd
1. 6. 2024	Národopisné dny (Musaion, Národopisné muzeum)	CM M. Sochora, ŽS, MS
12. 6. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
15.–18. 8. 2024	Soustředění chasy (Vracov)	chasa
11. 9. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
14. 9. 2024	Trojské vinobraní (Trojský zámek)	CM M. Sochora, MS, chasa
21. 9. 2024	Slavnosti vína v Běchovicích (Běchovice)	CM M. Sochora, ŽS, MS, chasa
9. 10. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora

Plánované akce SIK v Praze

listopad 2024 – červen 2025

DATUM	AKCE	
13. 11. 2024	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
23. 11. 2024	Kateřinské hody (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, chasa, sbory
11. 12. 2024	Vánoční beseda – vánoční hra (Divadlo Gong)	CM M. Sochora, chasa, sbory
8. 1. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
11. 1. 2025	73. slovácký ples SIK v Brně	KD Semilasso Brno
1. 2. 2025	Fašiangový krajanský večierok – SIK Bratislava	KD Záhorská Bystrica
12. 2. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
12. 3. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM Žandár
9. 4. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora
duben 2025	67. Moravský ples (Žofín)	CM M. Sochora, CM Žandár, ŽS, MS, chasa
14. 5. 2025	Členská schůze spolku (Divadlo Gong)	členové SIK
24. 5. 2025	Setkání partnerských SIK (Lozorno)	SIK Bratislava a Skaličané
11. 6. 2025	Beseda u cimbálu (Divadlo Gong)	CM M. Sochora

Činnost výboru SlK v Praze

od listopadu 2023 do října 2024

Činnost Krúžku byla řízena pětičlenným výborem ve složení starosta Petr Smetana, místostarosta Tomáš Sláma, Bruno Vognič, Josef Šenk a Ondřej Sameš. Výbor byl v tomto složení zvolen na členské schůzi konané na Besedě dne 9. 11. 2022.

Výborové schůze se obvykle konaly jednou měsíčně většinou ve středu před besedou, některé pak v pondělí před besedou. Těchto schůzí se pravidelně účastnili i stárci zvolení v roce 2023 (Jan Šimek a Magda Vachunová i letošní nový stárek Pavel Stojaspal). Dále se schůzí výboru účastnila v rámci jejích možností umělecká vedoucí Soňa Plzáková, vedoucí Chasy Petr Hrabě či pokladní Kateřina Borovanová.

Na výborových schůzích byly řešeny aktuální věci související s činností Krúžku a také organizační zajištění větších akcí. Jednalo se zejména o Moravském plese (duben 2024), hodech (listopad 2023 a 2024), setkání Slováckých krúžků (organizace setkání v listopadu 2023 a účast na setkání v květnu 2024), návštěvy plesů partnerských Krúžků (leden 2024 v Brně a únor 2024 v Bratislavě) či účast na vinobraních (září 2024). Dále výbor jednal o náplni měsíčních besed – např. košť pálenek

na besedě v březnu 2024 či výstavu Vědomostí v dubnu 2024.

Na základě zprávy Kontrolní komise přednesené na Členské schůzi v únoru 2024 se výbor rozhodl využít poznatky z této zprávy a nastavit některé procesy ve fungování Krúžku na více formální bázi, aby bylo lépe zabezpečeno jeho fungování. Proto byl J. Šenkem vypracován přehled bodů a otázek uspořádaných do jednotlivých oblastí a tento dokument pak je postupně projednáván na několika setkáních výboru. Tato jednání výboru nad zmíněným dokumentem se uskutečnila během prázdnin 2024. Konkrétně dvakrát v červenci a třikrát v srpnu, následně pak také v září, v polovině října a začátkem listopadu. Z těchto jednání vyplynuly (a ještě vyplynou) výstupy, které již jsou (a ještě budou) postupně zapracovány do procesů fungování Krúžku.

Výbor děkuje všem členům Krúžku, kteří svou účastí na měsíčních besedách a akcích podpořili činnost Krúžku a dalším členům, kteří členským příspěvkem přispěli na provozní výdaje. Dále výbor děkuje muzikám, chase, sborům a všem členům, kteří se zapojili nebo pomáhali při organizování větších akcí.

PETR SMETANA

Besedy SIK

prosinec 2023 – říjen 2024

DATUM	AKCE
13. 12. 2023 CM Martina Sochora	<p>– vánoční beseda, proběhlo vystoupení dětí, sboru a byla hrána Vánoční hra (připravila Mirka Sochorová)</p> <p>Lednová beseda plánovaná na 10.1. se nekonala z důvodu rekonstrukce Divadle Gong</p>
14. 2. 2024 CM Martina Sochora	<p>– Členská schůze Krúžku, posunutá z tradičního listopadového termínu: o zprávy o činnosti i zpráva kontrolní komise schválena, výhrady kontrolní komise řešeny následně o schváleno zvýšení členského příspěvku z 250 Kč na 300 Kč.</p> <p>– vzpomenuo úmrtí a pohřeb Dušana Macháčka (za účasti muziky a sboru)</p> <p>– chasou byly předvedeny tance podšable a strání</p> <p>– informace o plánovaných akcích</p>
14. 3. 2024 CM Žandár	<p>– proběhl košť pálenek (organizoval Petr Hrabě a stárci)</p> <p>– vzpomenuo 100. výročí narození primáše Krúžku Jury Hudečka (vzpomenuo několika větami, mužský sbor zazpíval jeho oblíbenou horňáckou píseň)</p> <p>– opětovně vzpomenuo Dušan Macháček</p> <p>– informace o úmrtí a vzpomínka na dlouholetou jednatelku Krúžku Helenu Šálovou – krátkou vzpomínku přednesl Bruno Vognič, minuta ticha</p>
10. 4. 2024 CM Martina Sochora	<p>– předvedena část plesového vystoupení („veřejná generálka“)</p> <p>– oslava 60. narozenin Radka Sobiška</p> <p>– Výstava Vědomostí: o zorganizoval B. Vognič ve spolupráci s A. Jagošovou, která ji také uvedla o na pódiu na stolech byla prezentována všechna čísla od počátku do současnosti.</p> <p>– informace o plánovaných akcích</p>
8. 5. 2024 CM Žandár	<p>– konalo se i přes to, že byl státní svátek, účast byla standardní</p> <p>– informace o plánovaných akcích</p>
12. 6. 2024 CM Martina Sochora	<p>– informace o plánovaných akcích</p>
10. 9. 2024 CM Žandár	<p>– informace o plánovaných akcích a některých organizačních a „hospodářských/finančních“ opatřeních ve smyslu zlepšení hospodaření SIK</p> <p>– oslava 75. narozenin Antonína Housky</p>
9. 10. 2024 CM Martina Sochora	<p>– Buchtobraní – nesoutěžní. Organizátorka Miroslava Grée; 15 pečících se pochlubilo svými výrobky.</p> <p>– informace o plánovaných akcích</p> <p>– informace o ocenění SIK Bratislava a Skalicianů v těchto dnech MZV ČR cenou GRATIAS AGIT MMXXIV.</p>

Trojské vinobraní 2024

Účastí na Trojských vinobraních začínají každoročně poprázdňinová společná vystoupení reprezentativních složek našeho Slováckého krúžku (dále SIK) na veřejnosti, tj. CM Martina Sochora, chasy, Zpěvulenek a mužského sboru (MS). Vystoupení v Tróji je mezi účinkujícími oblíbené už proto, že je po dlouhé době první příležitostí k setkání se s převážnou částí členů ostatních složek SIK ve společném zájmu. Obvykle se zde potkáme i s těmi, se kterými jsme se dosud neměli příležitost seznámit. Ať už proto, že jsou ve SIK noví, nebo dosud s námi veřejně nevystupovali. V Tróji vystupujeme obvykle bez předchozího secvičení jednotlivých celků. Vystoupení proto mají i „příchuť“ dobrodružství a něčeho nového. Takovéto první velké vystoupení po delší době s sebou přináší i jistou nervozitu, snad trému a také zákonitě určité mezeře v jednotném projevu. Navenek obvykle nijak viditelné, ale z našeho pohledu zřejmé. Letos bylo nutno silně improvizovat. Velká část chasy měla jiný neodkladný program, a proto byla schopna vystoupit pouze ve dvou až třech párech, což je na takovouto velkou scénu a vymezený

čas málo. Řešení se našlo. Dva taneční páry vytvořili reprezentanti „staré chasy“ Toník Houska a Jirka Trapek z MS spolu s Martinou Tmějovou a Evou Holečkovou, tj. páry 70+ a jak jim to šlo. Tentokrát byli návštěvníci ochuzeni z výše uvedeného důvodu o ženský zpěv našich Zpěvulenek. Zato mužský sbor byl téměř úplný a to včetně nových velice dobrých posil. Vystupující jako již tradičně trápilo nelidské vedro, před kterým nebylo (zejména pro MS a tanečnický) úniku. Stín se tudíž stal hodně žádaným artiklem alespoň o přestávkách mezi jednotlivými vystupy.

Letošní, již 26. ročník proběhl v sobotu 7. září. Oproti minulým ročníkům jsme se setkali s řadou zejména pozitivních změn. Už jen to, že vstup byl zdarma. Nejviditelnější změnou bylo přeložení místa „Hlavního pódia“ včetně stánků vinařů a dalších prodejců z nádvoří zámku do prostor „Jižní zahrady“. Tato změna místa byla pozitivní zejména pro přihlížející programu na pódiu, kteří tím pádem měli možnost sledovat program v pohodě milosrdného stínu stromů. S potěšením jsme se zdravili s diváky z našeho SIK, jehož poměrně značnou část tvořili naši rodinní příslušníci. Ze zavedených atrakcí zůstaly kulturní produkce na podiu, kde se postupně vystřídali jazzová hudba, harmonikář, kapela Sams band a náš SIK. Kromě toho bylo

možné využít oblíbené komentované prohlídky zámku, program pro děti v podobě malování na obličej, divadla, lukostřelby a výtvarného zázemí.

Náš SIK dostal prostor odpoledne od půl třetí do sedmi hodin. Vystupovali jsme s pásmem muziky, písní a tanců, se kterým jsme byli ve Strážnici, upraveným Soňou Plzákovou na tuto konkrétní akci. Nejvíce prostoru dostala CM Martina Sochora, která prakticky neslezla z pódia. Vedle vlastní produkce podporovala všechny naše výstupy ať již pěvecké nebo taneční. Z mého pohledu bylo naše vystoupení úspěšné. Program se líbil. Byli jsme dobře přijati jak pořadateli, tak návštěvníky vinobraní. Oproti minulým ročníkům jsme zůstali něco dlužni tradičním občůzkám prodejních stánků vinařů, kterých bylo tentokrát 14, převážně

českých. Navštívili jsme jich pouze pár – na víc nevyšel čas. Řada z nich byla naší návštěvou kupodivu zaskočena a nevěděla, co za písničku si má přát. Líbilo se nám oficiální konferování – nepamatuji si tak dobré veřejné uvádění našeho SIK (pomínou-li Mirky Maradu a Říhu) jako tentokrát. Myslím, že i zázemí akce bylo na úrovni. Příjemnou tečku za tímto podnikem jsem našel následně v e-mailové poště: „Vážené vinařky, vážení vinaři, milí účinkující Trojského vinobraní 2024, dovolte mi, abych vám jménem Městské části Praha – Troja vyjádřila velké poděkování za vaši účast a příspěví k letošnímu úspěšnému Trojskému vinobraní. Ohlasy návštěvníků jsou velmi pozitivní. Skvělá atmosféra a místo, vynikající vína a pestrý program vytvořily nezapomenutelný zážitek pro všechny přítomné. Počasí nám přálo, což

celý dojem ještě umocnilo. Velmi si ceníme vaší práce a nasazení.

Ještě jednou děkuji za vaši spolupráci a těším se na další setkání. Ing. Adrianna Roffey. Tajemnice kulturní komise a referentka Úřadu městské části Praha – Troja“.

Čtrnáct dní na to, tj. 21. září jsme se sešli v obdobné sestavě znovu, tentokrát na šestém ročníku **Slavností vína v Běchovicích**. Obdobná akce, ale přeci jenom jiná. Nekoná se na otevřeném prostranství jako v Troji, ale v uzavřeném prostoru Staré pošty – místu, které každoročně tvoří zázemí silničního běhu Běchovice-Praha a odkud je znám. Náš SLK vystupoval opět za slunečného počasí, ale časový posun čtrnácti dnů byl znát – nebyla to až taková výheň. Co do složení „kulturní úderky“ došlo k výrazným

změnám a tím i úpravě repertoáru. Tentokrát byla chasa téměř kompletní, to je včetně Zpěvulenek. Naopak mužský sbor se prezentoval v silně okleštěné sestavě, zhruba třetinovém početním stavu. Z nějakého, mně neznámého důvodu bylo pódium pro CM šejdrem a několik metrů od pódia na kterém vystupovala chasa, sólisti i oba pěvecké sbory. Určitou výhodu to mělo v tom, že jsme na rozdíl od Troje na muzikanty viděli a mohli do určité míry koordinovat zpěv s jejich hraním. Mezi přítomnými diváky jsme měli opět celou řadu spřízněných krůžkařských duší, což vždycky potěší a povzbudí. Dostali jsme pro naše vystoupení prostor od 14 do 18 hodin. Na rozdíl od Tróji námi program slavnosti nekončil. Přítomní se mohli dále těšit pro tentokrát profesionální kulturou.

BRUNO VOGNIČ

Představení nových stárků

STÁREK PAVEL STOJASPAL

„Dolněmčanů doma není, Dolněmčanů doma není, jelí do hor na kamení.“

Tak začíná v Dolním Němčí všem známá písnička, ale není úplně pravdivá. Jeden z nich

se totiž zatoulal až do pražského krúžku a místo sbírání kamení spíše tančí. Řeč je o nově zvoleném stárkovi, který by se vám tímto rád představil.

Jeho cesta za folklórem a vlastně i stárkováním nebyla vůbec přímá. Tanec mu v dětství nic neříkal a při zpívání ve škole nejraději jen naprázdno otvíral pusu. Místo toho se věnoval skřípání na housle, bránění levého křídla místního fotbalového klubu nebo řešení matematických a později i fyzikálních úloh. Jediný krúžek, který znal, byl výtvarný, kam si s oblibou chodil kreslit. Kroj mu sice nikdy nebyl cizí, občas v něm totiž ministroval, ale tančit v něm nikdy nezkusil. Ba co víc, během dospívání absolvoval několik tanečních lekcí, ale byly to spíše moderní tance, které mu byly cizí. Cizí mu byl i folklorní soubor na gymnáziu, protože dosud znal folklor jen z povzdálí a jednoduše řečeno, ještě ho nezažil. A býval by ho snad ani nikdy nezažil, kdyby se krátce před maturitou v roce 2018 nezatoulal na besedu u cimbálu.

Stalo se to na fašanku, při večerní zábavě, kdy ho jedna kamarádka vzala do tance. Co tehdy dělaly jeho nohy, nedokáže přesně popsat, protože jeho hlava byla natolik

ponořená do výpočtu orientace v prostoru, že nestíhala vnímat nic jiného. O existenci řešení této úlohy nepochyboval, ale schopný ji byl plně vyřešit až po několika minutovém oddechu na židličce. To málo, co si z tance pamatuje, je, že by to zkusil znovu. A tak, když za pár týdnů u něj doma zazvonila vedoucí Národopisného krúžku Dolněmčan s otázkou, jestli by nechtěl jít do chasy, neváhal ani vteřinu a vše jí hned u dveří slíbil. Neváhal ani po hodech a nechal se naverbovat i do dolněmčanského krúžku samotného. Od té doby se v kroji točí až dodnes, dokonce si odbyl i své první stárkování na dolněmčanských hodech v roce 2022.

Protože se po maturitě rozhodl studovat v daleké Praze, nestíhal každotýdenní zkoušky v rodné vesnici. Z touhy poznávat rodné Slovácko i v hlavním městě se v roce 2021 rozhodl navštívit jemu do té doby neznámý Slovácký krúžek v Praze. Díky tomuto rozhodnutí se toho naučil opravdu hodně. Například danaj, hornácké sedlácké a kyjovské skočné, které by snad ani nikdy nepoznal, protože se u něj doma téměř netančí. Na druhou stranu, co se u něj doma tančí pořád a v Praze snad vůbec, je jeho dolněmčanská sedlcká. Protože je to jeho srdcová záležitost, velmi rád by ji naučil i pražskou chasu. A jaká je k tomu lepší cesta než uspořádáním dolněmčanských hodů i v Praze?

Stárek doufá, že se vám hody budou líbit tak moc, jak on se na ně těší. Proto jste všichni srdečně zváni 23. listopadu na hodovou zábavu v Gongu. Dojděte, nabúcháte sa!

PAVEL STOJASPAL

STÁRKA LUCIE SCHERZL

Hudba mě provází už od útlého dětství. Již ve školce jsem pod vedením laskavých paní učitelek začala navštěvovat hudební kroužek, kde jsme se společně věnovali zpěvu a tanci na lidové písničky. Právě tam se zrodila má láska k hudbě, která mě postupně formovala a ovlivnila celý můj další život. Paní učitelka ve školce si všimla mého nadšení pro hudbu a doporučila rodičům, aby mě přihlásili do hudební třídy na základní škole. Tam jsem nastoupila, a s tím přišla i má první intenzivní setkání s hudbou ve formálním prostředí.

Vedle výuky v hudební třídě jsem se připojila ke školnímu sboru Sluníčko, kde jsem se naučila radosti ze společného zpěvu. Zároveň jsem začala s výukou hry na zobcovou flétnu a podrobněji se věnovala hudební teorii. Tento intenzivní hudební základ mi otevřel dveře do světa hudby a umění, které se stalo nedílnou součástí mého života.

I po absolvování základní školy mě hudba nadále lákala a inspirovala. Mé kroky vedly do barokního sboru Chorus Carolinus, který byl veden významným sbormistrem z Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Byla to pro mě mimořádná příležitost rozvíjet své pěvecké schopnosti v profesionálnějším prostředí. Přestože by se

můj příběh mohl na první pohled jevit jako klasický hudební životopis, právě Chorus Carolinus se stal osudovým bodem, který mě přivedl k úplně novému světu – světu folklóru.

Díky několika náhodným událostem a setkáním jsem se dozvěděla o existenci Slováckého krúžku v Praze. Na jedné z besed mě před šesti lety oslovila Bára Hubáčková, která mě pozvala na zkoušku pěveckého sboru Zpěvulenky. Ještě tentýž podzim jsem se přidala nejen k Zpěvulkám, ale i k taneční skupině.

Jako rodilá Kladeňačka jsem nebyla k folklóru v dětství vedena. Byl to pro mě nový a nečekaný svět. Nejen pro mě, ale i pro mé blízké, kteří na začátku s údivem sledovali, jak si do mého života začíná hledat cestu lidová hudba a tanec. Brzy však tento nový koníček přerostl v opravdovou vášeň a lásku.

Dnes jsem hrdou členkou Slováckého krúžku v Praze a už přes šest let se aktivně podílím na jeho činnosti. Pravidelné čtvrteční zkoušky se pro mě staly pevnou součástí týdne a zpěv a tanec v rámci folklóru mě naplňuje radostí. Ačkoli mé hudební začátky směřovaly spíše k baroknímu sboru, dnes už vím, že jsem našla svou skutečnou vášeň ve folklóru, který mi otevírá stále nové obzory a nabízí hluboké spojení s tradicí a komunitou.

LUCIE SCHERZL

Zpíváme dál

O mužáckém sboru Slováckého krúžku v Praze (už pravidelně 2023–2024)

Vážení krúžkaři a ostatní čtenáři, zase cca po roce vám podávám stručnou informaci o aktivitách mužáckého sboru (MS) Slováckého krúžku v Praze (SKP) v obvyklé struktuře, ve standardním textu, s aktuální změnou podrobností

v minulosti registrovaných; někteří jen letmo, mnozí však zanechali významné stopy. Dnes tvoří aktivní zdravé (a mírně pohyblivé) jádro 16 chlapů docela velkého věkového (cca 30 až 80 plus) i hlasového rozsahu. Dalšíh 7 kdysi aktivních

je v kontaktu a v občasném zapojení při významných akcích. Zajdou mezi nás i členové současné taneční chasy. Zejména před nějakým vystoupením nebo nějakou akcí, kde sbor zpěvem podporuje udýchané tanečnický.

Jak už to chodí, taky nás někteří z různých důvodů opouštějí, někdy i bez rozloučení. Letos se k nám přidal další rodilý Strážničan, což je dobrý přínos. O budoucnost se tak nestrachuju.

CO TRVÁ – ÚVODEM

Současný MS je už více než 17 let součástí SKP (první zkouška byla 27. 3. 2007). Scházíme se ke společnému zpěvu, zejména pro radost v dobré partě, zpravidla i u skleničky atd. Občas vyjdeme, snad úspěšně (?), i na nějaké pódium nebo plac. To k reprezentaci nás i SKP, a zejména i k potěšení (?) přítomných příznivců moravského folklóru, nebo obecně dobré pohody s pěknou písničkou. Po těch letech se sbor se stal součástí našich životů.

KDO TVOŘÍ MUŽSKÝ SBOR

Složení MS se utvářelo a utváří vcelku přirozeným způsobem. Kdo přijde, ten se zařadí, poslechne si ostatní, ti si poslechnou jeho, až se osmělí. Troufá-li si a zapadne do party, zůstane, a časem se ani nepozná, že byl kdysi nový.

Mimo dnešních aktivních členů „prošlo“ sborem navíc cca 20 dalších chlapů

JAK PRACUJEME

V normální době jsou základem naše zkoušky, min. 2x měsíčně, spíše však vícekrát, zejména jsme-li před nějakou akcí s naší aktivní účastí. Pro zajímavost – do dne sepsání této zprávy se uskutečnilo víc jak 458 organizovaných zkoušek. Z toho od minulé mé zprávy cca 35. Občas si uděláme nějakou výjezdní zkoušku (třeba do Úval k Trapkovi), nebo si zajdeme zazpívat někam na pozvání (třeba do Běchovic k Sochorům).

KDE SE SCHÁZÍME

Pokračujeme v nenápadné „lidové“ vinárně v Truhlářské ulici (č. 24). Je tam mimo nevelký prostor v přízemí i (nečekaně) poměrně rozsáhlý klasický cihlový kvelbený sklepní prostor. Většinou s klidem pro nás, slušnou akustikou, pitelným vínem za slušné ceny atd. Je tam vhodné i pro jiné aktivity SKP, což už bylo využito, lze doporučit i k jednotlivé návštěvě.

KDE JSME SE PŘEDVEDLI

Od minulé zprávy z 24. 9. 2023 se MS zúčastnil/podílel prakticky na všech významných akcích SKP:

- vinobraní v Troji 2023;
- vinobraní v Běchovicích 2023;
- Setkání lidových muzik v Praze 2023;
- hody SKP 2023;
- vánoční beseda SKP 2023;

- Moravský ples 2024;
- vystoupení v Musaionu na Národopisných dnech 2024;
- vinobraní v Troji 2024;
- vinobraní v Běchovicích 2024.

Účast jednotlivců na řídkých akcích našich i cizích neevidujeme.

CO NÁS TĚŠÍ

I přes různé osobní problémy neúnavně naše zkoušky vede, repertoár vybírá, učí nás nové písničky a naše hlasové projevy cizeluje a povzbudivě hodnotí umělecká vedoucí Soňa Plzáková. Je to pro ni pořádný záběh. Budiž jí trvalá chvála a dík. Nelehké problémy s krojovým vybavením členů, zejména těch, co nejsou z Moravy, nebo už jsou dlouho ve světě, řešíme operativně, se vstřícnou pomocí Kačky Borovanové. Tě. se ale jeden případ nedaří.

CO NÁS ČEKÁ

Snad se nám podaří udržet se v současném místě zkoušek. Září 2024 je jako každé září velmi náročné, každý víkend nějaké vinobraní s naší nějakou účastí. Pravidelné a náročné Setkání lidových muzik 2024 v Praze je údajně nejisté, uvidíme. Čekají nás pravidelné hody v režii naší chasy, přípravy už běží. Pak budou Vánoce, na dohled Moravský ples v dubnu 2025. A mezitím (možná) v novém termínu dlouho postrádaná výstava vín s koštem a zábavou s muzikou, tancem atd.

Pravidelnost v tradičních aktivitách MS i celého Krúžku už nastala, jen se nám

nevrací mnozí účastníci besed, což by bylo jistě žádoucí i nadějně.

KOMU JEŠTĚ DÍK

Poděkujeme jako vždycky všem, co nás podporují, naší muzice, chase vč. dívčího sboru, obětavým dobrovolníkům, panu starostovi SKP i jeho ctihodnému výboru, členům SKP i dalším příznivcům, co nás občas pochválí.

A našim partnerkám a rodinám, že nám to trpí.

JOŽKA ŠENK, 12. 9. 2024.

Setkání slováckých krúžků 2024

Setkání slováckých krúžků (SIK) je každoročním svátkem zavedeným před pár desítkami let společnou vůlí se vzájemně potkávat, poznávat, vyměňovat zkušenosti, ukázat, kam jsme se posunuli (nebo také ne), a zejména demonstrovat společně snahu o zachování tradic regionu Slovácka spolky působícími v největších českých, slovenských a moravských městech.

V uplynulém roce proběhla hned dvě setkání. Koncem června Strážnické u příležitosti MFF, kde jsme každý za sebe, ale stejně společně vystupovali ve skanzenu v programu *Ve sklepě aj pod viechou* – viz Vědomost č. 63. **To druhé v naší režii** –

přesněji v režii Tomáše Slámy a jeho rodiny proběhlo 25. listopadu v Muzeu policie ČR a následně v Gongu v rámci Kateřinských hodů. Partnerské SIK přijely pod vedením svých nových čelných představitelů, bratislavského richtára Vlada Čulena a brněnského starosty Luboše Vylama, (na tohoto jsme byli hodně zvědaví, protože jej dosud málokdo potkal osobně). Prostory muzea – bývalého augustiánského kláštera včetně expozic muzea i přilehlý kostel Panny Marie a sv. Karla Velikého nám poskytly v prvních hodinách setkání zázemí. Příležitost k přivítání, občerstvení i poučení. Objekty a exponáty nám přiblížili znalí průvodci. V mnohém to byla

vskutku objevná poznání. Na vyzvání jáhna kostela jsme měli připraveny a v kostele zazpívali dvě do prostředí a adventní doby vhodné písně. Obdobně se prezentoval i MS brněnského SIK – silný zážitek pro všechny přítomné. Slavnostní atmosféru umocnila produkce varhaníka – bývalého stárka, kterého Brňáci přivezli s sebou. Atmosféře blížících se Vánoc přispěla vánoční výzdoba kostela a neobvyklá podoba v něm instalovaného betlému. Posílnění dobrým gulášem a dobrotami připravenými našimi obětavými děvčaty jsme byli hotovi pokračovat v plánovaném programu, který mezi tím v Gongu připravila chasa. Tím, chasou připraveným programem byly veselé Kateřinské suchovské krojované hody. Hosté, vědomi si že jsou pozváni na hody se prezentovali stylově – objemnými demizony věnovanými chase. Nálada byla od počátku družná a vzájemně

přejícná. Tančilo, zpívalo a hodovalo se tak, jak to k hodům patří. Bylo vidět, že jsme rádi mezi svými, bavíme se tak, jak je nám to vlastní. Chasa, muzika, sbory, i ostatní krúžkaři se snažili být pozornými hostiteli, a to se myslím podařilo. Přispělo tomu i hojné občerstvení včetně dobrot napečených našimi obětavými hospodynkami. Přes skutečnost, že se celé setkání připravovalo pod časovým tlakem a proběhlo de facto pod střechem je považuji za velice zdařilé. Pozitivům tohoto setkání vidím i v tom, že členové našeho SIK, kteří se výjezdů na setkání SIK neúčastní měli možnost poznat podstatnou část členů a vedoucí představitele partnerských krúžků.

Letošní setkání partnerských SIK připadlo organizačně na brněnský SIK. S odkazy na nevhodnost termínu a dalších výmluv se nás na Moravu vypravilo

25. 19 autobusem a 3 páry po vlastní ose. Setkání pod taktovkou brněnského SIK bývají obvykle kombinací poučení, pohybu a tradičního setkání někde na Moravě, většinou na Slovácku. Vždy po všech stránkách perfektně připravené nezmarnou Zdenou Kristovou. Nebylo tomu jinak ani letos. Pořadatelé nás pozvali do Tvarožné Lhoty a setkání proběhlo pod námětem *Oskeruše – strom pro novou Evropu*. K tématu oskeruše (také oskoruše, oskeruše...) jsme si vyslechli zhruba hodinovou přednášku Mgr. Hrdouška. Následně absolvovali za nádherného počasí procházku po naučné oskerušové stezce. Po ní jsme došli k rozhledně a dále pak k salaši Travičná, kde jsme mimo jiné měli možnost nakoupit marmeládu, kompot a další oskerušové produkty a také ochutnat nekřesťansky drahou oskerušovou pálenku. V programu byla i možnost navštívit Muzeum oskoruší, kam jsme se, z nějakého důvodu, většinou nepodívali.

Po vydatném obědě v Radějově a přesunu zpět do Tvarožné Lhoty se otevřel prostor pro vlastní „setkávání“. Místní Lhotáci nás seznámili s historií obce, dalšími aktivitami kolem oskeruší včetně každoroční Slavnosti oskeruší, vysazováním nových stromků, péči o vzrostlé stromy a podobně... V rámci osvěty se místní jedenáctičlenný krojovaný mužský sbor vytáhl. Předvedl nám pásmo místních písní. Část textů jsme znali, chlapi je však, melodicky podali posvém. Zazpívali i řadu nám neznámých – prostě jsme se nechytali. Jako zvláštní pozornost od místních mužácků dostal každý z přítomných k ochutnání po kalíšku oskerušové pálenky. Společná družná zábava trvala při brněnské CM a bratislavské harmonice do půlnoci. Už kolem půl čtvrté jsme byli zpět v Praze – ještě zhruba hodinka cesty domů a 24hodinová „šichta“, končí. Vzpomínky na přátele a užitečně prožitý den zůstávají.

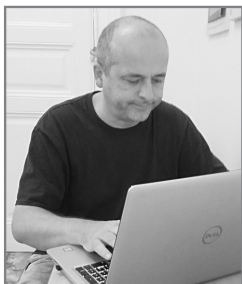
BRUNO VOGNIČ

Přišel, tančil, přežil...

krátká zpráva o přežití letošního soustředění

Dlouho jsem chodil, jak se říká, „okolo“. Až jsem se konečně i já, rok po své ženě, rozhodl zapojit do chasy Slováckého krúžku.

A kdy jindy začít, než rovnou na soustředění? Tak se tedy stalo, že jsme děti svěřili do péče babičky a večer ve čtvrtek 15. srpna 2024 jsme stáli před budovou nadace Charmartin v městečku Vracov, kde se letošní soustředění konalo.

Díky loňskému stárkovi Honzovi Šimkovi jsme mohli využít tohoto velkorysého prostoru. Prostředí pěkné, sál na rozdíl od zbytku světa příjemně vychlazený. Večerní chaos s ubytováním byl vcelku rychle vyřešen a po náležitém přivítání a seznámení se s doposud neznámým zbytkem se šlo do hajan.

Následovaly tři nádherné dny bolesti a utrpení, kdy trpěl nejen můj zdemolovaný a netrénovaný pohybový aparát, ale překvapivě i mozek. Neboť vzpomenout si, jak se co vlastně tančí, bylo možná horší, než rozhýbat tělo.

Za těch pět půldenních tanečních bloků jsem si zopáknul všechno možné i nemožné. Velmi intenzivní byly „dolněmčanské“ pod taktovkou vedoucí dolněmčanské chasy a našeho letošního stárka Pavla Stojaspala. Příjemná byla také konzultace tančení „lhoťáckých“ s Petrem Práškem z Velké.

Nejen k mému vlastnímu překvapení jsem se nakonec nějak protancoval až k nedělnímu obědu a následnému loučení a odjezdu.

Co říct na závěr? Je dobré si oživit vzpomínky na své předchozí taneční pokusy, a kdybych si vzpomněl dřív, že mám ve Vracově nemalé příbuzenstvo a sestřenku s pekárnou, byly by čerstvé koláče nejen k nedělní snídani.

STANDA RESL

Hody 2023

pohledem stárka

Příprava hodů je největším a nejzodpovědnějším úkolem každého stárka. Je na stárkovi, jaké hody připraví, zpravidla vybírá podle toho, odkud pochází. Když ale pochází z Prahy, jako tomu je v mém případě, je to těžká věc... Ačkoliv zas tak těžké to vybírání nebylo: vztah k folkloru jsem před lety získal na Hornácku a moje stárka Magda Vachunová je originál Hornáčka z Velké nad Veličkou, nebylo tedy moc nad čím přemýšlet. Hornácké hody sice byly už v roce 2022, podobné opakování ale v Krúžku není zas tak neobvyklé – pamětníci zavzpomínali, že svého času byly několikrát za sebou hody kyjovské.

Přeci jen by to ale chtělo nějakou změnu oproti loňsku, říkal jsem si a přemýšlel, čím hody ozvláštnit. Řešení se samo nabídl při letním soustředění chasy v Nové Lhotě. Majda dohodla lektory ze Suchovjany, kteří nám přijeli ukázat, jak se tancuje suchovská sedlácká. Jak jsem suchovskou uviděl, zajásal jsem – jednoduchý krok, žádné složité figury, to je přesně tanec pro mě! Bylo rozhodnuto, hody budou suchovské. Pro chasu to znamenalo příležitost nacvičit nový tanec, vlastně hned dva tance, protože na Suchově se tancuje i figurální tanec bošácká, který jsme se taky

rozhodli nacvičit. Zároveň to ale znamenalo práci pro Soňu, která musela vybrat a s muzikou a sborem nazkoušet nové písničky, a také pro Kačku Borovanovou, která s námi tance musela nacvičit. Obě se ale svých úloh zhostily perfektně a příprava hodového vystoupe-

ní běžela od září až do listopadu zcela bez problémů. Patří jim za to velký dík, stejně tak musím poděkovat i Martinu Sochorovi mladšímu, který si vzal na starosti zpívání kluků z chasy.

Kateřinské hody se v roce 2023 konaly v sobotu 25. 11., připadly tedy přesně na svátek sv. Kateřiny. Tento drobný detail ale zdaleka nebyl tou hlavní zvláštností těchto hodů. Na náš pražský Krúžek totiž v roce 2023 připadla organizace tradičního setkání Krúžků a výbor rozhodl, že setkání bude spojeno s hody. Místem konání bylo jako obvykle divadlo Gong, zprvu proto panovaly jisté obavy, jestli se spolu s hosty z Brna a Bratislavy všichni vejde-me. Hody se proto veřejně nepropagovaly, zůstaly jako interní krúžkařská akce. I tak ale zajištění obou akcí bylo organizačně náročné a je třeba poděkovat všem, kteří se podíleli na zajištění programu setkání a přípravě občerstvení.

Zatímco výbor řešil setkání Krúžků, chasa se starala o hodový program. Hodová sobota byla jen vyvrcholením dlouhodobých příprav – nácvik tance a zpěvu začal už koncem září, v listopadu vstoupily do finise organizační přípravy. Úkolů bylo až nad hlavu, ale celá chasa se ochotně zapojila a kdo mohl, přiložil ruku k dílu. Společný cíl nás motivoval, všichni se snažili, aby se hody povedly a užili jsme si je nejen my, ale celý Krúžek.

Chasa si hodovou náladu začala užívat už v pondělí 20. 11., kdy jsme se sešli u stárka doma na *šulání růžiček*. Nevěřil jsem, že se do mého menšího bytu vejde 15 lidí, ale jak se říká – „dobrých lidí se vejde všude dost“. Růžičky jsou sice tradičně záležitostí hlavně dívčí části chasy, kterou měla na povel stárka, ale do šulání se zdatně se zapojili i pánové. Stárek zajistil vydatné občerstvení, takže večer probíhal v dělné a družné atmosféře. Ve čtvrtek nás čekala generálka a v sobotu jsme hody zahájili obědem, který se opět konal u stárka doma. Tentokrát už jsem neměl obavy, jestli se vejde, ale jestli bude dost řízků a guláše – obojího ale bylo dost, takže jsme do Gongu vyráželi dobře posilnění. Divadlo jsme měli pronajaté od 17:00 a hosté z brněnského a bratislavského Krúžku měli začít přicházet kolem 19:00. Příprava

sálu a občerstvení tedy musela být velmi rychlá. Opět se ale ukázalo, že chasa umí zabrat – každý věděl, co má dělat a vše se zdárně stihlo připravit.

Samotný hodový program vypuknul po 19:30. Sál byl zaplněn do poslední židle, ale nakonec se dovnitř vešel každý, kdo dorazil. Myslím, že program se vydařil pěkně, zpětná vazba od účastníků byla pozitivní. Sám jsem si večer užil parádně – měl jsem báječný pocit jednak z toho, že se podařila akce, kterou jsme jako chasa několik měsíců připravovali, jednak mě hrálo u srdce pomyslení na to, že mám kolem sebe tolik výborných lidí, kteří dokážou táhnout za jeden provaz a napnout síly ke společnému cíli. Stručně řečeno, byl jsem velmi hrdý na to, že můžu být stárkem takové skvělé chasy, jako je ta naše.

JAN ŠIMEK

KAREL MEDEK

72 let ve Slováckém krúžku

rozhovor

Letos to bude 72 let, co jsi, Karle, začal chodit do Slováckého krúžku v Praze. Jak ses dozvěděl o krúžku? Kdo tě tam přivedl, nebo jak ses tam dostal?

Jeden známý, takový kamarád, s kterým jsem se občas sešel a on tancoval v moravském hanáckém krúžku. Já sem k Hané tak nějak moc netíhnul, ale říkal, já také chodím mezi moravské Slováky. A já jsem se tam tedy dal a našel jsem tam kluky, se kterými jsem se znal z Kyjova. No, tak to bylo jasné.

A to byl jaký rok?

To byl dvaapadesátý. Na podzim a právě byly hody. Plně jsem se začleňoval v triapadesátém roce, kdy jsem začal chodit pravidelně. To byl krúžek každý týden. Každou středu byla beseda. Tam hrála muzika jako je to teď. My jsme ale nikde nevystupovali. Žádné vystupování nebylo. Nebyl ani sbor. Já jsem se v životě neučil písničky. V krúžku co sem nechytíl, tak sem neuměl. Byla ale chasa a více se tancovaly společenské hry.

A jak besedy tenkrát vypadaly? Chodilo se třeba v krojích?

V krojích ne. V krojích byly zase jen

hody a fašank. Byla ještě vinobraní. To jsme dělali takové soukromé.

Pamatuješ si, kdo byl primášem muziky, když jsi přišel do krúžku?

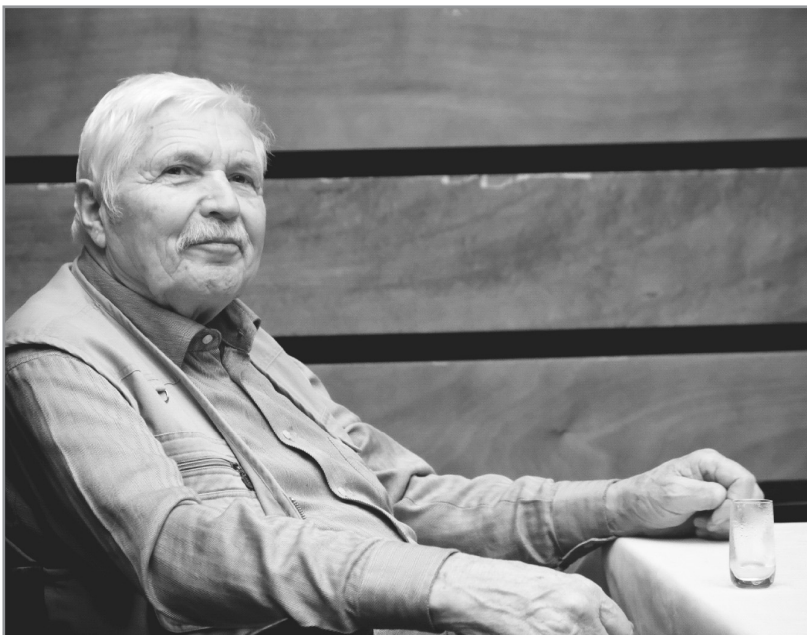
No to víš, že jo. To byl Franta Kozák. Byl z Orechova u Hradišťa. Většinou si lidi nepamatují, protože nás nezajímalo, jak se kdo jmenuje. Většinu jsem znal pouze křestním jménem, ale jinak ne.

Jak se krúžek té doby padesátých let lišil od toho dnešního?

Byl takový víc sevřený. Lidí bylo hodně, ale to bylo jen tím, že strýc Hanák měl seznam, kde každého zapsal. Ale chodilo nás tam asi tolik co dnes. Víc ne. Čili těch aktivních bylo třeba dvacet.

Tak to není mnoho, to jsem čekal víc.

No ono když byla větší akce, tak se přidali i lidé, kteří vždy aktivně nechodili. A tak se to zachránilo. A bylo toho víc samozřejmě. Vždy tam ale byli stěžejní osobnosti, které tu zábavu táhly. Ty aktivní byli jako základ toho krúžku. Já jsem přišel a ve čtyřiapadesátém, a to jsem dělal již druhého stárka s Ivošem Kultem. On se potom oženil, takže jsem byl stárkem já a už jsem neměl nikoho do party. Poněvadž tam byli kluci, kteří už to neuměli. Ono to bylo tak, že mnoho mladých nepřicházelo. Byli tam již většinou starší. Mladých

bylo snad méně, než je dnes. Občas nějaký voják přišel anebo někdo podobný, takže se k nám přidal. No a tak to bylo, že jsem dělal stárka až do jednašedesátého roku. Pak jsem se oženil a pak nebyl vůbec nikdo. Šedesátá léta byla špatná pro krůžek. Bylo málo lidí a byli málo aktivní. Ke konci šedesátých let se to trochu politicky uvolnilo, lidi jezdili za hranice a měli více možností jiné zábavy. A po osmašedesátém roce, bylo najednou plno! To ti komunisti, co byli vykopnutý, tak přišli do krůžku, poněvadž tam to byla pohoda.

Takže v šedesátých letech to udrželo pár aktivních?

Udrželi to ti funkcionáři. A potom přišla partie jako je Trapek, Rajtoral, Říha a Houska, a ti to potom zachránili. Ti začali chodit na zkoušky chasy. Byli to pražáci většinou. Ale naučili se to. Jindra

vždycky vypravuje, že ho učil tancovat Kanadán Don Sparling. To byl Kanadán, který se služebně dostal do Československa, zalíbilo se mu to a pěstoval to. Chodil do krůžku a znamenal tam něco. On se potom odstěhoval do Brna a je pořád tam. Už potom nechodil do krůžku. Ale fakt je, že to vzal jako svoje hobby, naučil se to, a dokonce když někdo přišel a neuměl, tak ho to učil. Po jeho odchodu do Brna v roce 1977 po něm převzala vedení chasy Soňa Kultová – Plzáková.

Když jsi byl tím druhým stárkem na svých prvních hodech v krůžku, tak jaké to byly hody?

To byly celkem slavné hody. Franta Kozák byl ve Straně a jako primáš pronajal od nějaké organizace KSČ sál v Černý Růži. A byl z toho průser. To vypravoval potom Franta, že to čúl. Tak poslal

profesora Jendu Hlaváče vyřídít do konečného vyúčtování. A když to vypravoval, tak prostě říkal: „*No, co mám vypravovat. Ty mně dali.*“ Ale hody tam byly, jak se patří. Já jsem o tom napsal i nějaký článek do Vědomosti a tam jsem popisoval, že i tři muziky se tam vystřídalý. To totiž byla taková... Profesor Bartůšek, on učil cizí jazyky. On jich uměl asi patnáct a vždycky se nechal zvedat a prostě poroučel. A on potkal prý nějakého známého a povídal: „*Človče, to jsme se neviděli, co děláš? Človče, starám se o spolky, co pěstujou takovou tu svoji kulturu nebo něco. A teď tady máme jeden takový. Proдали 220 vstupeňek a vypili 360 litrů vína.*“ A on říká: „*To byl Slovácký krůžek a já jsem tam byl a platil jsem jich patnáct.*“ Ale ono skutečně to tak bylo a já si to pamatuji. To sem zažil. My jsme se tam sešli ve čtyři hodiny. Z Kyjova jsme dovezli s Kultem hodový věnec. Ten nám tam prostě nechali. Nerozdělával se a nerozprodali ty růžičky. Tak jsme si to dovezli a ještě jsme to nesli. Když jsme potom na zahájení, asi v půl osmé šli s muzikou, tak Franta Kozák už byl v takovém stavu, že hrál, jak když kočce na ocasu stojíš. Takhle vrzal. Také ho brzy vystřídalí. A tři muziky se tam vystřídalý. Tam byli i ausáci. To byl vojenský soubor a ty k nám chodívali se učit. A hráli dobře. To byli profesionálové. Pak hrál ještě kdo se takhle sešel. No a v jednu hodinu neměl kdo hrát. Tam byl třeba jeden kluk, který prosil ty svoje kolegy, aby mu řekli, kde bydlí. On byl takhle trošku víc do světa, jak se říká a jak se často stěhoval a teď se napil, tak zapomněl, kde bydlí. Tak je prosil, jestli náhodou si nevzpomenou.

Pak tam byl nějaký violista. Byl z muziky a jmenoval se Linhart. Říkali mu ale Pardál. On bylo něco takového jako Honza Dumek. To byl také muzikant a byli kamarádi. A oni byli takoví ti, co prostě vypili aj mrtvému ucho. A ten se tam tak ožral, že když to končilo, tak stál v prostředku sálu a hučel do nějaké ženské. A já sem šel právě kolem. A on říká té dámě Promiňte, otočil se na stranu a takový kosár hodil, akorát mě pod nohy. Já sem tak tak uskočil. A to tam zůstalo samozřejmě. Tak to musel pronajímatel zařídit úklid a když to pak sečetli ti soudruzi, tak jsme měli průser jak Brno.

A to byly tedy kyjovské hody?

Ano, to byly kyjovské hody.

A když jsi byl prvně stárkem, tak byly jaké hody?

To byly pořád kyjovské. Poněvadž sem byl v kyjovském kroji, takhle. Ještě ho mám. Já mám čtyři kroje vlastní. Jihokyjovský, severokyjovský, traslavice a teď ten co nosím, ten černý, jak ten po stařečkovi.

Jací byli lidé v krůžku a kdo ti utkvěl v paměti? Někteřá osobnost.

Musím si ta jména srovnat. Byl to advokát a pocházel z rodu né těch Úprků, ale toho malíře. Jak se jmenoval... Ten sedlák. Frolka! Oni byli dva. Ten sedlák byl malíř a ten druhý působil v Brně. A měl zase dva kluky a ten jeden Jožka mezi nás chodil. Byl advokátem, ale oni ho nějak vyhodili a bydlel na Vinohradech a měl cedulku doktor *Josef Frolka – čalouník*. Pak tam Hornáků bylo taky dost. Někteří něco znamenali i na Hornácku. Třeba Klušák a potom Hudeček.

Kolik jsi zažil primášů v krúžku?

Já je můžu počítat. Franta Kozák, Jura Hudeček, Kliment Navrátil a po Navrátilovi Martin Sochor. Pak tam ještě byli další, ale ti tam třeba byli rok a zase odešli, nebo jen došli, zaprimášovali si a zase odešli. Ale jako stabilní primáši byli tito. A podobně to bylo i s cimbalistama. O ty byla vždycky nouze. Byl tam Miloš Matoušek, Vladimír Koštoval. Ten byl z Dubňan. Potom Janina Sladký, Aleš Kapsa z Nivnice a Jura Hubálek. Ten co hraje dneska, Petr Kabelka, ten tam taky jeden čas byl už dříve.

Musím říct, že mě překvapilo, jak jsi říkal, že v krúžku nebylo nikdy nějak moc lidí. Měl jsem představu, když vzpomeneš na staré časy, že budeš hovořit o velké mase lidí, která chodila, a jak to bylo obrovské.

To bylo třeba na ples a tak, ale to byli cizí lidi, to nebyl krúžek. Ale každý týden zase byly besedy. A to trvalo do roku šedesát. A v těch šedesátých letech byla taková ta bída. Odejdu lidi, kteří něco dělají a nenastoupí, kteří by jich zastali. Takže ta činnost uvadá. A ta šedesátá léta, to bylo něco jako za války. To taky zřejmě uvadlo, protože se to nesmělo.

Na co rád vzpomínáš z těch let padesátých.

Strašně rád na to vzpomínám, poněvadž to jsou nejkrásnější roky. I když byla nejvyšší bída jako vcelku ve státě a to stálo všechno za prd, tak ten krúžek, to bylo potěšení. Já jsem se každý týden těšil na krúžek. Že si nějakou písničku zazpíváme. Vždy to ale také dobré nebylo. Poněvadž chodili tam lidi, kteří byli trvalí, ale skorem nic neznamenali. Kdežto

takový Ivan Šála, ten něco znamenal. To byla opora krúžku. Miloš Matoušek taky. Ivoš Kult. To byli takoví stěžejní lidi, bez těch se nedalo nic pořádného dělat.

Je něco, co dříve v krúžku bylo a dnes ti to třeba schází?

No to víš, že je. To je taková pospolitost, ale mezi těma mladýma to zase snad je. My jí taky máme že, jako tam u toho stolu, co se známe léta letoucí. S některýma klukama jsem se potom kamarádil, i když byli o dvacet roků mladší. To jsme jezdívali do Velké, do Strážnice a podobně. Takže to mi nechybí. Ale rád bych zase chodil každý týden do krúžku na besedy. Kdyby to zase bylo, jako to bývalo. Ale to není možné.

A je třeba naopak dneska na krúžku něco, co se ti úplně nelíbí, nebo bys to rád viděl jinak?

Pořád je to hezké, že se tam tancuje, že se tam hraje, že jsou tam dvě muziky. Pořád je tam něco, co se dá. A především, krúžek je beseda. Krúžky drží besedy. Né vystupování! Tak zanikly venkovské Slovácké krúžky. Ve Strážnici, v Kyjově, vše zaniklo. A to je škoda. Poněvadž ten folklor se má žít a nikoliv ukazovat. Ale fakt je, že mladí potřebují činnost a když začnou chodit do krúžku a tam se celkem nic neděje, tak chodit přestanou. To musí být v srdci, aby to člověk vydržel. A někteří to v srdci mají a ti tam pořád chodí. Říha, Houska a další.

Tak díky jim, že přišli a že to zachránili.

No ale druhý záchránění bylo, to vlastně zachránil s manželkou Sláma. Bylo to takové období na konci devadesátých let,

kdy nebylo mládeže a oni sehnali nějaké mladé, kteří chtěli tancovat. A vůbec nic neuměli. To byly takový dřeva. Já jsem se tam byl podívat a říkal jsem si „Ježiši, z toho přece nemůže nic být.“ Ale už v roce 2004 vystupovali díky Martinovi Sochorovi, který je naučil danaj v Tvrdonicích. Proto já od té doby jim fandím. Oni skutečně pro ten krúžek něco dělají. A takových je potřeba, protože ti to drží.

A pamatuješ si kdy vznikly sbory, když jsi říkal, že dříve v krúžku sbory nebyly? Že se netrénovalo zpívání. To zavedla až Soňa?

Myslím, že jo, poněvadž tam bylo nutný ty lidi naučit zpívat. Ty pražáky. V padesátých letech tam chodili študáci, študovali tady třeba malířství. Těch tam bylo spoustu, co kreslili a potom muzikanti. Ti měli víc času a byli tak jako společenší. Ti staří funkcionáři, to byli zažranci. Ti to dělali z těch důvodů, že už věděli, o co jde. Že ta kultura nějaká je a že je škoda, aby zanikla. Akorát, když já jsem přišel, tak už byli staří. Tak to umíralo pomalu. Akorát strýc Hanák, ten umřel v šestadevadesáti.

Takže ty jsi zažil ještě ty lidi, kteří pamatovali počátky?

No, já jsem zažil krúžek od těch padesátých let, a to byl krúžek jak starý? Od roku 1896. Zhruba tedy padesát sedm let.

Zeptám se ještě k těm padesátým létům. Víš, že tlak soudruhů, aby spolky vystupovaly uvědoměle a podpořily myšlenku, byl, a kdo nechtěl, tak byl většinou zakázán. Na krúžek takový tlak nebyl?

To bylo takhle. My jsme museli být pod něčím, abychom byli pod dohledem Strany a vlády. Krúžek spadal pod Kulturní dům

hlavního města Prahy. Tam jsme pořádali plesy. Jednou jsme pro ně udělali nějaké vystupování, ale to se nějak moc nepovedlo. Bylo to dlouhé a moc lidí tam nebylo. To bylo ve velkém sále, koncertním. To bylo jedno z mála vystoupení. Potom už se ledacos někdy stalo. Například koncem šedesátých let sem začali jezdit ti zahraniční turisté. A třeba Franta Kozák byl zaměstnaný na Ministerstvu zahraničního obchodu, tak tam měl poměrně blízko k nim. Tak zprostředkoval, že když měli nějakou večeři, to bylo třeba u Šroubků, nebo v Jaltě, tak byla muzika a tři, ani ne páry, ale jen kluci. A byli jsme tam třeba při té večeři se hrálo a pak jsme za to dostali 150 korun. Ale v životě sem nedonesl ani korunu domů. Všechno jsme to tam propili. Ale byly to docela dobří doby. Já si pamatuju, že jednou přijeli rančeři z Montany. To je až tam od hranic s Kanadou. Takový poměrně zajímavý kraj, ještě je tam ta příroda. A ten jeden rančer, jsem se mu nějak líbil, a když zjistil, že jsem ze selského, tak říkal, že by mě zaměstnal. A já sem říkal, já bych jel. A on zavolal toho předáka a říkal mu, ať to zařídí do týdne. Že jsou tam ještě týden a ať to do týdne zařídí. Ať mohu jet. Tenkrát. Já měl šrámů všelijakých. To bylo nemožný, že by mě pustili, a když tak by po mně chtěli asi nějakou spolupráci a na to bych já nepřistoupil. Ale fakt je, že jsem se o to ani nepokoušel. To nemělo cenu. Začínal bych jako cowboy. My jsme koně měli, ale na koni jsem nijak moc nerajtoval. Jak byl ten kůň trochu tlustší, tak mně to vadilo. Já jezdíval koně plavit, poněvadž jsme je museli v létě, když byla vedra, tak jsme je museli koupat.

Jsi dobrý tanečník?

Ne. Umím ledacos, ale za dobrého tanečníka se nepočítám. Já sem jako tanečník taky vystupoval jen málokdy.

Tak zase o to větší jsi zpěvák.

No tak jako jsem měl vždycky dobrý hlas. Ale v krúžku byli dobrý zpěváci hodně, takže jsem ani nijak zvlášť nevynikal. Teda až poslední léta, poněvadž je to trochu bída se zpěváky. Ale fakt je, že zpěvák jsem byl vždycky. Už od malička. Pan řídící mě vystrkoval pořád někde. Tak ono vždycky to tak je. Měl jsem manželku učitelku a ta učila pro nejnižší stupeň hudební výchovu. Tam měla někdy třídu nádhernou a plnou talentů a nikdy tam nenašla zpěváka.

Slovácký krúžek účinkoval i v Národním divadle. Jak na to vzpomínáš?

To byla inscenace Maryša a režíroval to Zdeněk Štěpánek. No a Slovácký krúžek v té inscenaci ztvárňoval chasu. Regrúty. Písničky, co tam vybrali, si pamatuji, že byly tak trochu proti naší vůli. Z muziky tam byl pouze cimbál a na ten hrál Miloš Matoušek. On tam dokonce nosil svůj malý cimbál. Takový, co se zavěsí jen na krk. On byl ale těžký a špatně se na něj hrálo. Z chasy tam byl Miloš Matoušek, Ivoš Kult, já a pak tam další střídali. Třeba Krasilov, Salvét, Šála a další. Ale bylo to dobré, protože to bylo jen první jednání a pak jsme měli volno. Hrálo se to několik let. Od roku 1957 až asi do roku 1962.

To bylo v Čechách. A jak zahraniční zájezdy, vzpomínáš na některé?

Třeba na Itálii. Ta se mi líbila. To bylo

hezke tím, že to bylo na venkově a jezdili jsme na vystoupení do horských městeček. Vždycky nás po vystoupení hostil třeba starosta. A tam jsme vystupovali s dalšími zahraničními soubory. Třeba až z Japonska. Hezký byl také ten poslední v Chorvatsku. Tam bylo legrace. Uvažoval jsem, zda mám jet, protože jsem začínal již hůře chodit, ale jsem rád, že jsem nakonec jel. Byli jsme i dvakrát v Polsku.

Řekni mi ještě něco, co bys ty rád řekl ke krúžku.

Já sem tomu krúžku dycky fandil. Můžu říct, že mi to zachránilo mládí, ten krúžek, poněvadž sem pořád chodil mezi lidi, který stáli za to, aby se s nima tak nějak obcovalo, abysme se scházeli. Když nemá člověk přátele, nemá skoro nic. To si málokdo uvědomí, i z těch, který kolikrát chodí. Většina si to uvědomuje teda, ale ty mladí to pořád ještě neví. Že to je potřeba trochu rozšířit, tady to vědomí, že člověk si musí vážit lidí, který stojí za to, aby je měl člověk rád a stýkal se s nima. Tak to je jediný a budu fandit tomu krúžku pořád. Poněvadž pořád něco propaguje. To, co stojí za propagaci.

Co bys Karle popřál krúžku do dalších let?

Samozřejmě, že popřeji. Vždycky jsem ho měl rád. Zachránil mně mládí a doufám, že i to stárí bude díky krúžku také dobré. I když už nemůžu tolik.

*Rozhovor s nestorem
Slováckého krúžku v Praze Karlem Medkem
u příležitosti 72 let jeho aktivní činnosti
vedl a zapsal
MARTIN KONRÁD*

Mých dvacet let s Krůžkem 2

Moravský student, básník Aleš Balcárek (1840–1862), zemřel tragicky v Praze a je pochován na Olšanských hřbitovech. Jaroslav Vinkler zde pohřbil svého staršího bratra Jindřů a měl tedy k tomuto místu blízký vztah. Tehdy jsem na Olšanech dělala pravidelné „brigády“ – měla jsem to od kanceláře z Vozové ulice kousek, a tak jsem to měla blízko do „přírody“ a k místu, kde bylo stále co popravovat, ne-li vydobývat z bujně rostoucí vegetace všeho druhu. V době, kdy jsem poznala Jaroslava Vinklera, se mi podařilo nechat umístit informační tabuli na nejstarší části hřbitova, u vchodu od kostelíka sv. Rocha. Konstatování, že bych potřebovala natěračskou výpomoc mělo svou odezvu. A tak jsem byla svědkem, jak si umí poradit moravský Slovák v Praze. Následujícího dne se dostavil pan generálmajor ve výslužbě v plné zbroji – v modrákách, které pamatovaly přinejmenším stavbu jeho chaty na Sázavě, před sebou tlačil dvoukolák s potřebným nádobíčkem. S ním opravil a natřel (barvy jsem měla připravené) informační skříňku, kdysi zřízenou Klubem za starou Prahu, posléze obhospodařovanou spolkem Svatobor a nakonec Klubem přátel Žižkova. Skříňka takto ošetřená sloužila ještě řadu let. Celá dvě desetiletí sloužila

také na vzrostlém stromě vedle cesty umístěná moje tabule se jmény vybraných známých osobností, s oplechováním a stříškou, krásně zeleně natřená starostou Slováckého krůžku v. v., Trapličanem Jaroslavem Vinklerem. Bohužel, letos na jaře, kdy jsem se chystala napsat tento článek a upozornit na to, jak dobré dílo přetrvává a odolává zubu času, našla jsem na místě samém už jen pařez. Jsou však na Olšanech i trvalé stopy, jež připomenou slováckou domovinu, viz funerální plastiky Franty Úprky.

JAROSLAVA ČAJOVÁ

F. Úprka – Olšanské hřbitov

Trojské vinobraní

mé první vystoupení a začátky v Chase SIK

Trojským vinobraním, které se konalo v sobotu 7. září v zahradách Trojského zámku, jsem žila nejen v oné sobotě, ale i několik dní předtím a potom. Zprvu jsem si nebyla jista, zda se vystoupení přímo zúčastním. Součástí Chasy SIK jsem od ledna tohoto roku, ale co si budeme povídat...samá ruka, samá noha, nikdy předtím jsem se intenzivně tanci nevěnovala, a navíc v Chase je mnoho skvělých tanečníků. Nicméně slovo dalo slovo a najednou Petr píše do skupiny: „Budeme 3 páry – *Míša, Monča, Klárka, Petr, Martin, Ondra.*“ Hlavou mi prvně běží panika, následuje myšlenka plná radosti a postupně ji vystřídá uklidnění a vzpomínka na úspěšně absolvované letošní soustředění. To jsem však ještě nevěděla, kolik tanců nás v sobotu čeká.

„Ale co kroj?! Alčo, prosím, pomoooc?!“

Na tradiční moravský ples v Praze mi Alča sestavila kroj víceméně z částí půjčených od Zpěvulenek. Touto cestou bych chtěla všem moc poděkovat za propůjčení jejich milovaných součástek. Na Trojské vinobraní mi Alča již zhotovila vlastní rubáč a ušila sukňu i krásný červený fěrtůšek. Měla jsem tu čest vynést její kordulku,

kteřá je součástí rodinného dědictví. Když jsem kroj poprvé uviděla na krejčovské panně, slzy se mi hrnuly do očí.

„Mockrát děkuji, Alčí!“

Taneční program byl velmi intenzivní – protančilo a prozpívalo se celé odpoledne. Střídal se mužský sbor s naším tancem za doprovodu muziky. Diváci se mohli pokochat verbuňkem, zaslechnout sólo Tonička nebo Ondry a užít si s námi tance jako jsou strání, korytná, bílovská nebo lhotácká. I přes horké počasí se celé vystoupení neslo v příjemné a poklidné náladě. V okolí parketu se pohybovala spousta známých z Krůžku. Přijela i má rodina, která si celý den užívala ve stínu stromů s vínem a sledováním našeho programu. Nadšení a radost z celého dne ve mně budou přetrvávat ještě dlouho! Velmi si vážím zejména mého sobotního tanečníka Petra, který se mě již při příchodu do Chasy ujal, podporuje mě a má se mnou při zkouškách trpělivost. Dále patří velké díky Míše, která je mou psychickou podporou a je tu vždy pro mě (i při vázání rubáče a zaplétání copu). Všem účastněným moc děkuji za krásnou atmosféru, kterou jsme spolu vytvořili a společně si tak vinobraní užili.

Na tuto akci budu ještě dlouho vzpomínat a moc se těším na další společné akce.

KLÁRA NERADOVÁ

Lenka Jurečková

1977

pochází ze Bzence. Žije v Praze.
Na Slovácko se ale velmi často vrací.

Absolvovala výtvarnou výchovu a český jazyk na PdF UP v Olomouci (malbu u Ak. mal. Ladislava Jalůvky) a PdF MU v Brně (malbu u Mgr. Petra Kamenického). Folklorní tradice se pro ni stala dominantním námětem tvorby (kresby a malby) už od dob studií. Inspiraci čerpá v živém folklorním dění jihovýchodní Moravy a přilehlých částí moravsko-slovenského pomezí. Figurativní motivy s typickými tanci, muzikanty, mužskými a ženskými sbory na obrazech často doplňují motivy krajinné – pole, vinohrady, mlýny i kapličky. Doposud připravila více než 50 autorských výstav hlavně na Moravě, ale i v Praze nebo v zahraničí.

K jedné z posledních zmíněných výstav nám poskytla následující text.

Folklorní různosti –

Las diversidades del folclore

Dne 30. října 2023 jsme při příležitosti 100. výročí česko-argentinských vztahů na konzulátu v Buenos Aires vystavili mé obrazy s folklorní tematikou Slovácka

a fotografie pražského fotografa a milovníka moravského folkloru Miloše Tancibudka. Fotky jsou inspirované ženským tělem, propojeny s mojí malbou a doplněny krás-

nými, výstižnými básněmi pana Petra Doubravy nebo přímo texty moravských písničků. Výstava se uskutečnila díky úžasné slečně, etnografce, Mgr. Aničce Jagošové, která v Argentině mezi českými krajany pracovala na svých etnografických výzkumech. Jí patří za vše největší dík! Záštitu nad výstavou převzal pan poslanec Parlamentu ČR, Mgr. Martin Hájek, folklorista, cimbalista a učitel z Radějova na Strážnicku. Za překlady textů vděčíme panu Migueli Valentín-Gamazo Pontijasi, Španělovi, žijícímu v Praze, nadšenci do folkloru hlavně Uherskohradištska.

Pro mě byla výstava v Argentině velmi symbolická. V roce 1913 tam ze Bzence odešel za prací můj pradědeček Pavel Jurečka, dědeček mého tatínka, Pavla Jurečky. Náš rodinný příběh není ojedinělý.

Takové se za první republiky odehrávaly v rodinách na Slovácku celkem často. Ten náš mi připomíná text krásné písničky Musica Folklorica, kterou zpívá Martin Prachař. „V Brémách šify na nás čekají. Do Ameriky, fabriky, volají...“

3. 3. 1913 byl mému pradědečkovi, Pavlu 1., vydán pas na cestu do Ameriky. Cestoval ze Bzence vlakem do Brém. Odtud píše 25. 4. 1913 své manželce Terezi Jurečkové a šestiletému synu Pavlíčkovi pohlednici a sděluje jim, že se nedostane do severní, ale do jižní Ameriky. „V sobotu sedal jsem na šíf.“ Děda mého otce se dostal do Argentiny, do SantaFé, kde žil a pracoval nejen jako zedník. Aby se uživil, dělal různé dělnické práce. Část peněz posílal své ženě, která pak za ně koupila domek v Barákách (část Bzence). Po 1. světové válce se Pavel z Ameriky

na krátký čas vrátil domů. Zanedlouho ale odjíždí zpět do Argentiny. Později píše svému synu Pavlovi dojemný dopis, ve kterém se s ním loučí navždy.

Snažíme se po pradědovi něco vypátrat, bohužel, zatím bez výsledku.

Věřím ale, že aspoň obrazy a fotografie s moravskou duší oslovily návštěvníky výstavy na ambasádě České republiky. Ještě jednou velké díky Aničce Jagošové za skvělou organizaci při instalaci a samotnou krásnou vernisáž i za účast českého velvyslance, pana PhDr. Lubomíra Hladíka a jeho ženy. Výstava pak putovala do Córdoby, kde byly obrazy a fotografie vystaveny v České hospodě. Skvělé místo pro setkávání lidí s uměním!

LENKA JUREČKOVÁ

O nenkofských ohňách

Na našem Slovácku. Klvaňa Kyjov 1934

Nenkovice.

126. 16. O nenkofských ohňách.

Vypravoval Fr. Planeta, nar. r. 1855 v Nenk., zapsal Oldřich Vašíček, učitel v Nenk.

Bíl sem kluk, bilo ňe sedn roků (1861), vihořelo číslo dvě až deset. To vihořelo ot Kotasa po naše. Bíval tam Húfr. Po Božím fele se vipraoval na tarmag do Hodoňina a bíl ožralí. Řezál sečku na hůře kosířem a na střípku mu hořelo sádlo. O_teho se chitla sláma, hned hořelo — o_nevědel, kadi spátki — celí bíl opálení. Mí zme mňeli kůľňu o_Čuřínkovího (= od Š.) na slúpech. Diš to hořelo, želečáci pořali slúpi a sakumpak to spadlo. Negde se pokrívalo potem dochem a ostatňi křidlicú.

Za dva roki bíl věčí oheň (1863). Tenkrát vihořeli fšeckí mlatevňe a štirijaosndesá_domů. Tam, jak fěil bívá Matuš Lukeščík, našli kluci na hůře šršňáki, tož iy vipalovali. Větr bíl strašně velikí od Věteřova. Bilo to jedenástího červenca o jedenásti hoďináy a ve štvrd hoďiňe bila celá dĕďina v luffe. Bili žňa, aji mandele hořeli na vozách. Koňe vipřahli, vús překořili aji z mandelama, abi nezhořél. Jozífek Procháska bíl starostú, temu zhořeli koňe. Chlapík pásł krávi a nebíl ňigdo doma. Bilo strašni sucho, aňi kláski na turkňiňách nenařůstli. Vodi nebilo. Studňe bili plní ohňa. Vozili ju v bečkách ze želeckího ribňiika (aji na stavijáňi). Lidí bili chudáci, o_těj dobi se nemohli Nenkovice zmotat. Vipůčíváli si o_žida a dávali dvacet rinskíy ze sta rinskíy na mňesíz interes. Bili hlúpí, neumňeli počítat, tak se za rog za dva zbavili gruntů.

Na ten oheň skládala celá Morava — říkali, že možú mňe_domí po_ctříbrem — ale kařdí dostál enom štvrd obilí a dva zlatí. Zebrál to starosta z hejtmanem. Starosta dál cĕři sedn řisíz rinských, šak se vdala do Grumvířa, a sin šěl o osnásti rokách študovat, uďelál advokáta a umřél. On potom bíval f Kijově z jakúsi babú, dořél do Nenkoviz a zeřrali ho fši. Bůhví, jag je mu tam na věčnosťi. Je to groňika veliká a škaredá.

Opustili nás

V prosinci 2023 krátce před Vánoci zemřel ve věku 85 let

Ing. DUŠAN MACHÁČEK.

Dušan se narodil v Bzeneci do lékařské rodiny. Od mala byl aktivní. V místních hasičích, v Sokole, ve Skautu, k tomu jako každý vesnický kluk dělal všechny dostupné sporty. Vyrůstal ve folklorním prostředí. S rodiči navštěvoval poutě u sv. Antonínka, působil jako tanečník a zpěvák v souborech Bzenčan a Strážničan – byl zapálený do lidové kultury. Jak by také ne, když měl třídního profesora legendárního Slávka Volavého. Nadšení pro lidovou kulturu a folklor mu vydrželo celý život. Po maturitě na strážnické jedenáctiletce/gymnáziu vystudoval v Praze Vysokou ekonomickou školu. V průběhu studia se stal ragbistou – hrál první ligu. Při ragby se, jak vzpomínal, seznámil s Ivo Kultem a přes něj s Karlem Medkem. Přes ragby se seznámil i se svou celoživotní partnerkou – manželkou Jitkou. Měl rád život, ke kterému patřilo i dobré víno. Spolu s kamarády Kultem a Medkem začali v Praze s ochutnávkami vín. Z jejich podnětu a za spoluúčasti dalšího ragbisty – tehdejšího starosty městské části Oldřicha Adámka vznikla i tradice Výstav vín v pražské Tróji. (Přičinil se též o to, že jsme svého času dostali možnost navštěvovat prestižní

soutěž/přehlídku *TOP 77 moravských vín*). Zmíněné spolusouvisí i s naším Slovákým krúžkem (SIK) jehož se stal členem, v němž vytrval a byl aktivní celý život. V krúžku nepatřil mezi ty, které muselo být vidět, ale byl vždy tam, kde bylo něco k udělení a tomuto aktivně

napomáhal zapojením se, radou nebo svým vlivem. Spolupodílel se např. na redakci obou sborníků (*Praha a Moravští Slováci, 1996* a *Slováký krúžek v Praze 1996–2006*). Svého času byl členem výboru, spoluredaktorem *Vědomosti*, přišel s nápadem organizovat Buchtobraní. Patřil do mužského sboru SIK. Krom činnosti v našem SIK dlouhá léta působil ve vrcholných orgánech Folklorního sdružení ČR (FOS) a byl jím vyznamenán jedním z nejvyšších ocenění. Zasloužil se též o navázání spolupráce našeho SIK s tímto. Efekt to mělo mimo jiné v tom, že jsme se několik let aktivně účastnili reprezentačních plesů FOS, FOS se spolupodílel na propagaci nás a našich akcí.

Málokdo z nás znal celou Dušanovu profesní dráhu – nechlubil se s ní. Uceleně jsme se ji mnozí dozvěděli až na pohřbu. V roce 1969 přišel do Mladé fronty a Mladého světa, který řídil. V roce 1976 nastoupil jako šéfredaktor hlavní redakce Televizních novin Československé televize. Novinařina ho bavila a provázela většinu života.

Na začátku devadesátých let spoluzakládal Zlaté stránky, odkud odešel do důchodu. V důchodu nezahálel, věnoval se folkloru a také obětavě pomáhal ragbyové Slavii.

Dušan měl rád lidi, byl neobyčejně přátelský a lehce navazoval kontakty. Měl přátele a kamarády všude, kde působil, většinu z nich na celý život. S manželkou vychovali dva syny, které vedl k poctivé práci a ke sportu. Měl to štěstí radovat se z pěti vnoučat a pravnuka. Prožil dlouhý, po všech stránkách krásný a naplněný život v kruhu svých přátel a obklopen svými nejbližšími.

Koncem února letošního roku nás opustila po dlouhé, několikaleté hospitalizaci
HELENA ŠÁLOVÁ.

Zemřela v nemocnici ve věku 86 let.

Helena se narodila a se svými dvěma sourozenci vyrůstala v Kyjově. V Rožnově pod Radhoštěm vystudovala střední zemědělskou školu. Během studií se zapojila do činnosti folklorního Valašského krúžku. Po ukončení školy pracovala několik let v živočišné výrobě v JZD Kyjov. Jejími převažujícími zálibami byly aktivity v kyjovském Slovácském krúžku, zpěv a prvoligová košíková. (Kyjov v této době patřil v republice mezi absolutní ženskou špičku).

Její životní pouť pokračovala v Praze, kam z Kyjova odešla za sportem i zaměstnáním. Pracovala v Kontrolním úřadu zemědělském v oddělení krmiv. V Praze si našla manžely – byla 2x vdaná. A v roce 1967

Na závěr Dušanovo vyznání u příležitosti jeho osmdesátin uveřejněných ve Vědomosti č. 57 z června 2018: „*Chlubím se často svým kamarádům, jakou devizou je pražský Slovácský krúžek, který není jenom nějakým spolkem, ale přichází s novými iniciativami, přátelí se s brněnským a bratislavským Krúžkem, popularizuje jihomoravský folklor, sdružuje báječné lidi. Jsem rád, že jsem jeho součástí.*“

Dušane, děkujeme za vše, co jsi pro Krúžek udělal – vzpomínáme.

si našla i Slovácský krúžek – nebo on ji. Věnovala mu soukromí i veškerý volný čas až do doby nešťastného úrazu, který ji na poslední roky života upoutal na lůžko. Začínala jako tanečnice. Postupně, díky svojí aktivitě, nasazení a obětavosti se stala pilířem

SIK a z pozice jednatelky nenahraditelným elementem Krúžku. Organizačně zabezpečovala besedy, zájezdy, kontakty se spřátelenými soubory jak v Praze, tak na Moravě, zvláště pak s partnerskými SIK v Bratislavě a Brně. Vedla poštu, pokladnu, evidenci členů, krojů a dokumentaci SIK včetně archivu. Měla své pravidelné rubriky ve Vědomosti. Se svou stálou skupinou parťaček se starala o organizační zajištění besed, zájezdů, hodů. Od roku 1993 byla spoluorganizátorkou našich Moravských plesů. Zнала každého a každý znal ji. Adresa Na Dobešce 31 na Praze 4 byla celá desetiletí oficiální adresou našeho SIK.

Scházel se zde ke svým schůzím výbor, byly zde uloženy veškeré dokumenty, a dokonce i železná zásoba deputátního vína. Udržovala trvalé kontakty se spolužáky z rožnovské školy a rodným Kyjovem. Jak to vše mohla Helena zvládnout? My, co jsme ji blíže zažili, víme, že Helena – to byl v dobrém

slova smyslu živel, který přitom dlouhá léta zápasil i s chronickou nespavostí.

Heli, díky za všechno. Chybíš nám. Vzpomínáme.

BRUNO VOGNIČ

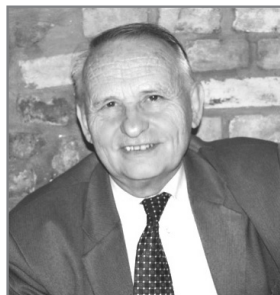
Jubilanti 2024

V uplynulém roce 2024 se více než dvě desítky našich členů dožilo svých „kulatých jubileí nad 60. let věku. (Jejich výčet je zveřejněný ve Vědomosti č. 63). Mnozí z nich slavili svá výročí na besedách SIK, jsou mezi nimi i tací, kteří zvolili jiný způsob oslavy. Všem patří poděkování za věrnost Krúžku a přání všeho dobrého do dalších let. Mezi těmito byly i osobnosti našich partnerských SIK, které nelze pominout.

✧ Jedním z letošních vzácných jubilantů je emeritní sedmý richtár bratislavského Slovákého krúžku a Skaličanů **Petr Fajkus, Ing. CsC** – začátkem října slavil 80.

Narodil se 7. 10. 1944 ve Velehradě. Po středoškolských studiích v Uherském Hradišti vystudoval vysokou školu v Bratislavě. Už v této době se aktivně zajímal o folklorní činnost, stal se členem FS Technik, kde se seznámil se svojí životní láskou a partnerkou Olinkou. Do SIK ho přivedl Skaličan Jožka Hertl, kolega z podniku Lahkých stavebných hmôt v roce 1980. Od příchodu do SIK hraje v cimbálové muzice na cimbál a po téměř tři desetiletí zastával souběžně funkci richtára, kterou předal na oslavě 100 výročí trvání SIK 12. 11. 2022 Vladovi Čulenovi.

Peťo, jak jej blízcí oslovují je mistrem slova. Jeho „příhovory“ – to jsou vždy kompletní literární díla – je radost je poslouchat nejen pro jejich formu, ale především obsah, on je také dovede přesvědčivě přednést. Peťo je též velký patriot. Je to Moravský Slovák se vším všudy, včetně upřímné křesťanské víry. Je patriotem své rodné obce Velehradu a unikátním znalcem historie velehradské baziliky jak jsme měli možnost poznat nejen na jednom ze setkání Krúžků. Peťo je také nezištný kamarád ochotný naslouchat, poradit a pomoci. Má přirozenou autoritu – ne nadarmo byl po 26 let nepřetržitě „richtárom“ bratislavského SIK. Delegace našeho bratrského SIK byla v polovině října tohto roku pozvána do Prahy na ministerstvo zahraničních věcí ČR k převzetí prestižní ceny GRATIAS AGIT. Bylo nám ctí se s Peťou ještě před převzetím ocenění na několik hodin setkat a moci s ním dodatečně oslavit jeho vzácné jubileum.

✧ 65 oslavil dnes už emeritní starosta SIK v Brně **doc. PhDr. Václav Štěpánek Ph.D.** český novinář, historik a filolog – balkanista – SIK Brno starostoval plných dvacet let. Od roku 1986 působil jako redaktor časopisu *Věda a život*. Dění v této redakci popisuje v kapitole sborníku *Novinářem v Brně* (2011). Po zániku časopisu v roce 1991 se stal sekretářem a redaktorem brněnské redakce deníku *Lidová demokracie*. Od roku 1994 do roku 1998 byl redaktorem, posléze i šéfredaktorem ekologického časopisu *Veronica*. Působí jako historik na Ústavu slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Jako lektor češtiny vyučoval také na Bělehradské univerzitě (mj. i během bombardování Srbska v roce 1999). Kromě toho je autorem či (nejčastěji s Liborem Janem) spoluautorem jedenácti monografií o historickém vývoji jihomoravských obcí. V roce 2010 převzal cenu Františka Alexandra Zacha, kterou mu udělili představitelé Jihomoravského kraje za celoživotní přínos a rozvoj česko-srbských vztahů.

✧ 80tiny oslavila **Zdena Kristová** dobrá duše, organizátorka „Setkání SIK“ a dalších bohubilých činností brněnského SIK. Její specializací je malba lidových motivů na sklo. Jak je zřejmé stále vzpomíná na členství v našem SIK o čemž svědčí níže uvedený text: *„Milí přátelé, poněkud opožděně o to srdečněji děkuji za vámi zaslanou gratulaci k mým kulatinám. Zavzpomínala jsem na krátkou, leč intenzivní dobu našeho působení s Janem Miroslavem v pražském krúžku. A na všechny přátele, s kterými jsme se měli možnost setkávat. Bylo to složité období, leč krásné – byli jsme mladí. Tak ještě jednou díky s přáním, ať se vám vše daří“.* Zdena Kristová.

Z našich **Tonda Houska**

✧ Nechce se věřit, že letos začátkem září oslavil 75. Neslavil už sice stoje na židli, ale byl prvním, po kterém Soňa sáhla, když potřebovala plnou sestavu párových tanečníků při letošním vystoupení v Tróji, a to na celý, téměř tříhodinový, program. Hlas mu drží a jeho typický sólový verbuňk je pořád ozdobou každého našeho veřejného vystoupení. Těžko o něm zmínit něco, co už tu nebylo, vždyť je spolu se svou obdivuhodnou ženou Zdenou v dobrém slova smyslu živým inventářem Krúžku. Snad jen to, že mu stárnou vnoučata, vinohrad rodí a víno chutná. V Krúžku je od nepaměti, tedy od roku 1977. Dodnes patří mezi legendární tzv. „starou chasu“. V mladších letech (jak je zaznamenáno ve sborníku *Praha a Moravští Slováci*) „jako tanečník zastupoval Krúžek v soutěžích na Slovácku.“ Jak je zřejmé z výše uvedeného, nepustilo ho to dodnes. Je tahounem mužského sboru a zásluhou jeho snad nevyčerpatelného repertoáru a dobré paměti jsou naše nácviky/setkání živá a často objevná. Na besedách má své stále „svaté“ místo bezprostředně u muziky. Když tato podle jeho mínění dlouho nehraje, rozezpívá

Gong sám. S Tondou se dobře mluví i jedná, sám toho moc zbytečně nenamluví, jde přímo k věci, a co řekne, platí. Je družný, neformální a kamarádský, účastní se snad všech krúžkařských akcí. Za folklorem a lidmi, kteří mu sedli, neváhá zajíždět, stejně jako za zimními sporty a do lázní. Tonda je dodnes užasný dřič. Kdykoliv mu volám tak něco staví, maluje, opravuje...

Tondu zná každý, kdo se zajímá o lidovou kulturu Slovácka, a myslím, že tomu i obráceně. Při rozhovorech na téma našeho SIK už zpravidla hned po zdvořilostech padne otázka na Tondu. Prostě Toník je tváří našeho SIK.

Tondo – nechť ti to vše a dobré zdraví ještě dlouho vydrží.

BRUNO

JUBILANTI LEDEN – PROSINEC 2025

LEDEN

Bělanský Vladimír	80
Rajtoral Jindřich	75

BŘEZEN

Jernek Ivan	75
-------------	----

DUBEN

Žáčková Eva	85
Hudeček Miroslav	90
Hlahůlek Josef	80
Hájek Jaroslav	70
Vorlická Šárka	60
Janská Zuzana	60

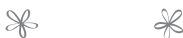
KVĚTEN

Dostál Jiří	90
Formánková Daniela	80

ČERVEN

Minář Jan	90
Kmošťák Zvonimír	75
Sodomka Zdeněk	85

ČERVENEC

Šmídová Hana	85
Harčarik Jozef	75
Friedmanová Irena	75

SRPEN

Čamrová Danuše	85
Králíková Miluše	75

Vančurová Vlasta	70
Dvořáček Josef	95

ZÁŘÍ

Skálová Hana	60
--------------	----

LISTOPAD

Jonášová Mirka	65
Schulhofová Renata	60
Dumková Ivana	85

PROSINEC

Prudíková Ludmila	85
-------------------	----

Jubilantům upřímně blahopřejeme.

Poznámka: Tento přehled je sestaven podle ne zcela spolehlivých podkladů. Za případné chyby se redakce omlouvá. Vyzýváme naše členy, aby své údaje ověřili – případně doplnili, či opravili na některé z besed Krúžku. Děkujeme za pochopení.

Stoletá výročí

Na letošní rok připadají nejméně dvě stoletá výročí narození významných osobností našeho SIK. Připomeňme si je.

Sto let od narození emeritního starosty SIK – Ing. Jaroslava Vinklera

... ten vpravdě je mrtev, kdo byl zapomenut.

V letošním roce se naplnilo 100 let od narození Ing. Jaroslava Vinklera, CSc, genmjr. v. v., předsedy/starosty Slovák-kého krúžku Praha v přelomovém období 1987–1991.

Jaroslav Vinkler se narodil v Traplicích dne 21. ledna 1924. Část dětství a školní léta strávil ve Slezsku a na severní Moravě, kde Vinklerovi existčně zakotvili. Koncem října 1938 se rodina vrátila do Traplic a Jaroslav pokračoval ve studiích, započatých na obchodní škole v Opavě, v Uherském Hradišti. Tam r. 1943 odmaturoval na obchodní akademii. Krátce byl zaměstnán na pile, později v Baťových závodech. Ke konci 2. světové války byl totálně nasazen na kopání zákopů u Valašského Meziříčí.

Po osvobození vystudoval Vysokou obchodní školu v Praze. V závěru vojenské prezenční služby r. 1950 přijal nabídku stát se vojákem z povolání. Po dokončení studia na Vojenské akademii v Moskvě působil v několika posádkách, delší dobu v Olomouci, nakonec v hodnosti plukovníka jako zástupce náčelníka Zpravodajské správy Generálního štábu ČSLA. Po проверkách r. 1969

musel armádu opustit. Následně pracoval až do odchodu do předčasného důchodu jako programátor v podniku Kancelářské stroje. Po 17. listopadu 1989 byl rehabilitován a povýšen do hodnosti generálmajora.

Do Slovák-kého krúžku se Jaroslav Vinkler zapsal již v době VŠ studií v Praze r. 1945, aby se do něho opět aktivně zapojil r. 1970. Hrál na housle v muzice krúžkařů Kozáci, později se stal členem výboru, nakonec předsedou/starostou spolku. Za jeho předsednictví Krúžek získal samostatnou právní subjektivitu a byl vůdčím spolkem Moravanů v Praze při organizaci Moravských plesů. Tento stav trvá do současnosti.

Jaroslav Vinkler dbal o uchování dokumentů o činnosti SIK. Za tímto účelem shromáždil bohatý materiál pro zpracování historie SIK, včetně jeho předchůdců – spolků Moravanů působících v Praze od r. 1861(1862). Plodem tohoto úsilí jsou autorské publikace Moravští Slováci v Praze: *Příspěvek k dějinám Slovák-kého krúžku v Praze (1861) 1896–1945* (136 s., s bohatou fotografickou dokumentací), *Praha a Moravští Slováci*

1896–1996 100 let Slováckého krúžku Praha (238 s.), ve zkrácené podobě tvoří tato historie úvodní kapitolu ve sborníku *Slovácký krúžek v Praze*, který SIK vydal ke 110. výročí svého trvání r. 2006.

Pro zachycení dění ve spolku (*Na vědomost' sa dáva...*) založil Jaroslav Vinkler časopis *Vědomost'*, který v profesionalizované podobě vychází dosud.

Krédem Jaroslava Vinklera bylo udržení blízkého sepjetí SIK se Slováckem. Sám byl čestným občanem rodných Traplic u Uherského Hradiště, vedoucím kolektivu a hlavním autorem obsáhlé knihy *Traplice 20. století slovácké obce, 1900–1999*.

Pro Slovácký krúžek Praha si vždy přál, aby se v něm uchovávala čistota všeho tradičně slováckého, k tomu má

být zaměřeno vzdělávání a osvěta podněcované a pěstované Krúžkem. V neposlední řadě má být součástí působení SIK mezigenerační předávání hodnot živých v rodném kraji a udržování a utužování pout s Moravany z jiných oblastí Moravy, mj. prostřednictvím *Moravských věnečků*. Na srdci mu ležely také kontakty SIK s Lužickými Srby.

Členové SIK, vědomi si mimořádného přínosu Ing. Jaroslava Vinklera pro spolek, navštěvovali svého emeritního starostu do jeho skonu 31. 8. 1917 a přispěli k slováckému rázu jeho pohřbu, konaného 5. 9. 2017 s vojenskými poctami v Praze.

JAROSLAVA ČAJOVÁ

Jura Hudeček

Jura Hudeček byl primášem CM našeho SIK mezi lety 1950 až 1980. V jeho osobě představoval už druhou osobnost stejného jména i příjmení reprezentující hornácký živel v našem SIK. V této době hrávala CM převážně ve složení Radko Haken (terc a prim), Kliment Navrátil (kontry), Jan Holý (kontry a prim), Leo Neumann (violové kontry), Jiří Hubálek (violové kontry), Jaroslav Vinkler (obligát), Jan Hlaváč (basa), Vl. Košťoval a Jan Sladký (střídavě cimbál). Orientoval se na celé Slovácko, vynikal při hraní „svého“ Hornácka. Sedlácké hrál způsobem, který nebyl dosud v našem prostředí předstižen. Dobře

hrál i regiony Kopanice, Strání, Boršice, Myjavu. Svým stylem a poctivostí přípravy dosáhl i jasného odlišení jednotlivých regionů. Slovácka. Vyzvednout je třeba jeho stálou snahu o připravenost spočívající v uváženém členění písní do sladěných celků. Často přicházel s novými písněmi. Jeho působení bylo velkým přínosem krajanskému působení Moravských Slováků v Praze. S tehdy kontrujícím Klimentem Navrátilem tvořili dvojici, jejíž muzikantský projev byl přesvědčivý, krásu slovácké písně a muziky zvýrazňující.

Pro pamětníky je nezapomenutelnou akce „*Po stopách našich primášů*“ z roku

2005, při které nás, to již v pokročilém věku, navečer přijal ve Velké nad Veličkou. Po několik hodin setrval s námi v hostinci při místní cimbálové muzice ve společné besedě a při opravování tanečního projevu zejména pak už výše zmíněné sedlácké.

Jura Hudeček byl nekompromisním

strážcem ryzosti a autenticity hornáckého lidového zpěvu a tance. Z jeho odkazu čerpá náš Krúžek dodnes.

Sestaveno s využitím publikace *Praha a Moravští Slováci* a osobních vzpomínek.

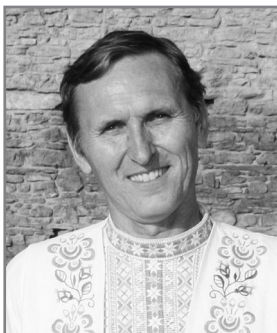
REDAKCE a PETRA SLÁMOVÁ

• CO NOVÉHO U PŘÁTEL •

Slovácký krúžek a Skaličané

činnosť do októbra 2024

Aj tentoraz sme náš krúžkarsky rok začali návštevou Skalice. **14. januára** sme sa v silnej zostave zúčastnili na tradičnej akcii *FS Skaličan, posedenia pri cimbale*. Okrem spevu a tanca pri muzike som osobne pozval predstaviteľov mesta na ples krúžku.

a kamarátov z Kunovic, Slováckych krúžkov z Brna a Prahy a delegáciou mesta Skalice. Významným spetrením plesu bol program, ktorý pripravili deti z folklórneho súboru Vienok so svojou muzikou, na ktorom bola aj jeho zakladateľka pani Helena Jurasovová – Blahová.

V januári okrem prvého stretnutia krúžku v tomto roku a príprave nášho 30. fašiangového krajanského večierka, prijala skupina šiestich krúžkarov pozvanie brnenského krúžku na **72. Slovácký ples**, ktorý sa konal **27. januára**.

Okrúhle tridsiate výročie našich samostatných plesov – *fašiangových krajanských večierkov* – sme oslávili **3. februára** ako sa patrí. Veľkou účasťou našich krúžkarov

13. februára sme pripravili ako každý rok fašiangové vystúpenie pre *Klub občanů ČR (KOČR)*. Aj napriek zdravotným obmedzeniam viacerých mužov sa nám podarilo zložiť chasu tak, že sme odspievali a odtancovali pásmo Fašank ze Strání.

6. apríla nás pozvali chlapi z mužského zboru na *zabíjačku v Kunoviciach*. Bola

to náhrada za fašiangovú obchôdzku, ktorú sme pravidelne navštevovali po minulé roky. Toto stretnutie nám v pokojnej atmosfére umožnilo výmenu informácií o našich plánoch a možných ďalších spoločných akciách v budúcnosti.

Na **66. Moravskom plese v Prahe** nás **13. apríla** reprezentoval jeden krojovaný pár – Jožka Kovačičová a Martin Orbán.

30. výročie založenia KOČRu sme spestrili vystúpením krojovaných v dvoch blokoch českých a slováckych pesničiek dňa **24. apríla** v priestoroch Veľvyslanectva ČR.

11. mája sa tridsiati piati krúžkari zúčastnili **stretnutia krúžkov v Tvarožnej Lhote**. Pestrý program, vzorná starostlivosť a dokonca aj pekné počasie zabezpečili kamaráti z brnenského krúžku.

18. mája sme s kompletnou cimbalovou muzikou krúžku a krojovaných spevákov

a tanečníkov opäť zavítali do vinohradov v Chorvátskom Grobe na **sviatok svätého Urbana**, kde sme predviedli pásmo vinárskych pesničiek.

Od apríla sme začali s pravidelnými nácvikmi nových pásiem „Púť k sv. Antónikovi“ (autor Petr Fajkus) a „Vinohradnícky rok“ (autori Gabo Schuster a Vlado Slavík). Výber vhodných pesničiek k druhému pásmu autorom dal riadne zabrať. Preto bola hlavná príprava zameraná na vystúpenie v rámci kultúrneho leta na Koncert pre Karloveštanov s prvým pásmom. Nácvik pásma sme zvládli v letných horúčavách na Prírodovedeckej fakulte UK aj s priestorovou skúškou na Nám. sv. Františka. Ale práve kvôli vysokým teplotám organizátori dva dni pred vystúpením podujatie zrušili.

Od septembra pokračujeme v nácvikoch oboch pásiem, ktoré plánujeme divákovi ukázať na javisku v Kamel

klube v Karlovej Vsi **14. novembra** v programe „*Slovácko na Slovensku*“.

Stretnutia krúžku od januára do septembra nevybočili z rámca našich dlhoročných tradícií spievania pri muzike, na ktorých sme si okrem spevu a tancov pripomínali na naši oslávencov. Na aprílovom krúžku bol aj richtár Staroturancov Pavel Sadloň, s ktorými môžeme po dlhých rokoch opäť spolupracovať.

Októbrový krúžok sa poniesie predovšetkým v znamení *gratulácie emeritnému richtárovi Petrovi Fajkusovi*, ktorý **7. októbra** oslávil 80 rokov.

Začiatkom leta ma pozval na Veľvyslanectvo ČR veľvyslanec Rudolf Jindrák, aby ma informoval o nominácii nášho krúžku za viac ako sto-ročnú činnosť na cenu **GRATIAS AGIT 2024**. Je to ocenenie za reprezentáciu ČR v zahraničí. Cenu nám má **17. októbra** odovzdať minister zahraničných vecí ČR Jan Lipavský v Černínskom paláci.

Pomaly začíname myslieť už na rok 2025. Čaká nás príprava na **31. fašiangový krajský večierok**, ktorý sa uskutoční v sobotu **1. februára 2025** v sále Spoločenského domu v Záhorskej Bystrici.

V roku 2025 bude náš krúžok organizovať **stretnutie krúžkov** v sobotu **24. mája** v kultúrnom dome v Lozorne spojeného so spoznávaním blízkeho okolia, na ktoré

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
UDELUJE

FOLKLÓRNÍMU SOUBORU
SLOVÁCKÝ KRÚŽEK
A SKALIČANÉ

CENU

Gratias agit

ZA ŠÍŘENÍ DOBRÉHO JMÉNA
ČESKÉ REPUBLIKY
V ZAHRANIČÍ

JAN LIPAVSKÝ
V PRAZE 17. ŘÍJNA 2024

už teraz srdečne pozývame našich priateľov z pražského a brnenského krúžku.

VLADO ČULEN
richtár

Redakční poznámka: **Gratias Agit** (dříve ve Cena Jana Masaryka) je ocenění udělované od roku 1997 ministrem zahraničních věcí České republiky za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Je určeno pro osobnosti a organizace za příkladné aktivity v nevládní sféře. Vyznamenání získávají od roku 2023 symbolické křišťálové pečtidlo. Slavnostní předávání probíhá každoročně ve Velkém sále Černínského paláce. V letech 1997–2022 cenu obdrželo 366 osobností a organizací. (Wikipedie – kráceno)

Buchtobraní

9. října bylo hlavní náplní besedy v Gongu Buchtobraní. Tentokrát nebylo soutěžní. I tak byly stoly naplněny všemi druhy výborného pečiva od 15 členů

našeho krúžku, kterými byli:

Miroslava Grée • MÁSLOVÉ ŘEZY

S RUMEM

Anna Vogničová • MEDOVNÍK

Božena Růžičková • HODOVÉ KOLÁČKY

Jindra Daněčková • MŘÍŽKOVÝ KOLÁČ

Marcela Zlámalová • ŠTRŮDL +

JABLEČNÉ ŘEZY

Kateřina Heřmanská • ANANASOVÉ

ŘEZY

Roman Jagoš • ZDOBENÉ PERNÍČKY

Zdeňka Housková • ŠLEHAČKOVÁ

ROLÁDA

Hanka Šmídová • BANÁNOVÝ DORT

Josefka Jordánová • JABLÍČKA

V ŽUPANU

Dana Čamrová • VALAŠSKÝ FRGÁL

TVAROH + POVIDLA

Jarmila Vesecká • DRÁTENÍK

Míša Čermáková • OSTRUŽINOVÝ

CHEESECAKE

Jana Slováková • JABLKA V KOŠILCE

Lucie Janovská • ČOKO KOSTKY.

Naši muzikanti pod vedením Martiny Sochora během večera neúnavně hráli a zpívali, a tak se v sále zpívalo a také tančilo. Moc děkuji všem za účast i bohaté pohoštění.

MIRKA GRÉE

RECEPT Perníčky

V míse utřeme 2 vejce, 140 g moučkového cukru a 100 g změkklého másla. Přidáme 2 lžičce tekutého medu, 3–4 lžičky perníkového koření. Potom přidáme 400 g hladké mouky a 1 kávovou lžičku jedlé sody. Vypracujeme těsto. Vykrajujeme

tvary, upečeme a ještě horké potřeme rozšlehaným vajíčkem.

ZDOBENÍ:

1. Vykrojte tvar a přeneste na plech
2. Perníček slabě potřete vodou
3. Přiložte šablonku

4. Suchý štětec namočte do kakaového prášku a vzor vyplňte
5. Šablonku sundejte
6. Dejte upéct
7. Potřete ušlehaným vajíčkem kvůli lesku (šablony: www.pernickovani.cz)

ROMAN JAGOŠ

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY A KNIHY

s informacemi o folkloru a lidové kultuře

---

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slováckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slováckých krúžků v Praze a Brně
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.slovackodnes.cz	průvodce Slováckem Radka Bartoníčka
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemesla, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín
www.albertknihy.cz	Nakladatelství Albert, produkuje kvalitní knihy s folkloristickou tematikou. telefon: 721 006 248, 602 953 418
FaceBook – užitečné odkazy	Slovácký krúžek v Praze Slovácký krúžek v Brně Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě Slovácko v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze i na Slovácku) Folklor v Praze (odkazy na zajímavé folklorní akce v Praze)

OBSAH

- str. 1 Slovo starosty
2 Redakční poznámka

Z našich aktivit

- 3 Akce SIK listopad 2023 – říjen 2024
4 Plánované akce SIK
listopad 2024 – červen 2025
5 Činnost výboru SIK
6 Besedy SIK
prosinec 2023 – říjen 2024
7 Trojské vinobraní 2024
10 Představení nových stárků – Stárek
11 Stárka
12 Zpíváme dál – „O mužáckém sboru...“
14 Setkání Slováckých krúžků 2024
17 Přišel, tančil, přežil..

Napsali nám

- 18 Hody 2023 pohledem stárka
20 Karel Medek 72 let
ve Slováckém krúžku – rozhovor
26 Mých dvacet let s Krúžkem 2

- 27 Trojské vinobraní –
mé první vystoupení
28 Lenka Jurečková – folklorní různosti

Po našem

- 30 O nenkofských ohňách

Společenská rubrika

- 31 Opustili nás
(Dušan Macháček, Helena Šalová)
33 Jubilanti 2024
35 Jubilanti leden – prosinec 2025
36 Stoletá výročí
(Jaroslav Vinkler, Jura Hudeček)

Co nového u přátel

- 38 Slovácký krúžek a Skaličané
41 Buchtobraní
42 Odkazy na internetové stránky
a knihy

- 43 Obsah
44 Souhrnné informace o Vědomosti

Vánoční beseda 2023

Listopad 2024 – výbor nad zprávou kontrolní komise

Vědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

Nad Akcizem 1032/1, 182 00 Praha 8

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející 1–2x ročně

Redakční rada: Anička Jagošová, Bruno Vognič

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Příspěvky el. poštou na adresu vognic.bruno@seznam.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, B. Vognič, R. Panáček, autoři článků, archiv Eskira,

byly využity i volně přístupné fotografie z informačních sítí

Termín uzávěrky Vědomosti č. 65 30. 9. 2025

Za správnost a věcnost údajů uvedených v příspěvcích
odpovídají jejich autoři.

Názory obsažené v příspěvcích nemusí vyjadřovat stanoviska redakce.

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE, z.s.

www.kruzekskp.cz

Starosta: Petr Smetana, Nad Akcizem 1032/1, 180 00 Praha

ISSN 2571-1148

Vzpomínání

▲ Kornelie Němečková

▲ Karel Medek s Ivo Kultem 1957

Jura Hudeček

▲ 1978

➤ 2005

▲ Helena Šalová
s Dušanem
Macháčkem

▼ Jaroslav
Vínkler 85

▼ Trojice kmetů

Setkání Slováckých krúžků 2023 – 2024

▲ Na Kateřinských hodech 2023

▲ ▼ V Tvarožné Lhotě bylo fajf

▲ V Augustiánském klášteře

▼ V Policejním muzeu

▼ V Gongu

Ze života Slovákého krúžku

▲ *Musaion*

▼ *Trojské vinobraní*

▲ ▼ *Moravský ples 2024 na Žofíně*

▲ Další aktivity chasy

◀ Letní soustředění chasy

▲ Radek Sobíšek 60

▲ Kulatiny

Kačky Borovanové

◀ Přehled Vědomostí

▲ Buchtobraní

▼ Vánoční hra 2023

▲▼ Beseda listopad 2024

